

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 28.—	celo leto naprej . . . K 28.—
pol leta 14.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7.—	celo leto naprej . . . K 38.—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Inačica vsak dan sveder izvenredne nedelje in praznika.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in - ovisno: 1 mm vlek, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vln., dvakrat po 7 vln., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vln., parite in zahvale (enak prostor) 10 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročilne se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoče ponj:

celo leto naprej K 26-40	četrt leta 6-60
pol leta 13-20	na mesec 2-20

Posredovana številka velja 10 vinarjev.

Dopol naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju, levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 26. januarja. (Kor. urad.)
Uradno se razglasa:

VZHODNO BOJIŠČE.

Na južnem krilu armadne fronte generalobersta nadvojvode Jožefa smo odbili v dolini Casinu romunski sunek.

Eden naših letalcev je 23. t. m. pri Kimpolungu v zračnem boju sestrelil rusko letalo.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 26. januarja. (Kor. urad.)
Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Na zapadnem bregu Mose so zaurišali v odseku generala infanterije von Francoisa pod poveljstvom generalmajora von der Borne preizkušeni westfalski in deli badenskih polkov, ki so jih učinkovito podpirali artiljerija, pionirji in metalci min, francosko višino 304 v širini 1600 m.

V boju na nož na pest je utrpel sovražnik krvave izgube ter je pustil okroglo 500 vjetnikov, s temi 12 častnikov in 10 strojnih pušk v naših rokah. Ponoči so izvršili Francozi protinapad, ki se je ponesrečil. Na obeh straneh napadenih točk so imela podvzeta na Mort Homme in severovzhodno Avocourta zaželjeni uspehi.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Boji ob reki Aa so prinesli tudi večer napadajočim vzhodnopruskim divizijam popoln uspeh s tem, da so bile osvojene nadaljne ruske pozicije na obeh straneh reke. Na vzhodnem bregu so se ponesrečili silni sovražni protisunki. Vjetih je bilo 500 sovražnikov.

Fronta generalobersta nadvojvode Jožefa.

V gorovju Berečke smo odbili v dolini Casinu napade več romunskih kompanij.

Armadna fronta generalfeldmaršala von Mackensena.

Ničesar novega.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Pri Bužutkas na pobočjih Moglene so bolgarske čete odbile sunek srbskih sil.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Nemško večerno poročilo.

Berlin, 26. januarja. (Kor. ur.)
Wolffov urad poroča 26. januarja zvečer.

Na zapadnem bregu Mose smo zavrtili francoske napade, ob reki Aa pariske protinapade.

Slovenci Wilsonu.

Pismo dr. Šusteršiča zunanjemu ministru.

V odgovoru »sporazuma« predsedniku Zedinjenih držav, v katerem odklanjajo naši sovražniki Wilsonovo povabilo, naj se lotijo vprašanja miru, je med od »sporazuma« navedenimi cilji njegove vojske navedena tudi

»oprostitev Lahov, Slovanov, Romunov, Čehov in Slovakov od tujega gospodstva.«

To je napotilo deželnega glavarja dr. Šusteršiča, da je poslal ministru vnanjih zadev grofu Czerninu sledeče pismo:

Njegovi ekscelenci visokorodnemu gospodu grofu Czerninu, Njega Velikanstva tajni svetnik, c. in kr. minister za zunanje zadeve in cesarske hiše itd., itd., itd.

Dunaj.

Odgovor »sporazuma« g. Wilsonu, v katerem se navaja kot vojni cilj naših sovražnikov tudi osvoboditev avstrijskih Slovanov od »tujega gospodstva«, se mora po mojem mnenju pravilno tolmačiti tako, da se razume pod »Slovani« pravzaprav Jugoslovane, ker so Čehi in Poljaki itak posebej omenjeni.

To mi daje povod, da naprosim Vašo ekscelenco, da blagovoli gosp. predsedniku, čegar plemenit korak za povrnitev miru je pri osrednjih državah našel tako lojalno razumevanje, sledeče sporočiti:

Slovenski narod protestira z vso odločnostjo proti temu, da se ga v not »sporazuma« implicite izrablja kot povod nadaljevanja ne ostudne vojne. Slovenski narod ne živi pod nobenim tujim gospodstvom, temveč pod dednim gospodstvom habsburške dinastije, kateri je vdan z nikdar vsahiljivo ljubeznijo in z neomajano zvestobo, kar se je tudi z dejstvi dokazalo v tej vojni na vseh bojiščih. Pač pa hoče sporazum hrvaško - slovenskemu narodu tuje gospodstvo vsiliti, ker hoče kot pripoznano veliko hrvaško - slovenskega ozemlja pridružiti deloma Srbiji, deloma Italiji! Hrvaško - slovenski narod zasleduje svoje interese in ideale edino le v okviru habsburške monarhije in je vnet z neomajanim zaupanjem za to staroslavno državo in njenega prevzvišenega vladarja, pod katerega žezlom samo hoče živeti.

Upravičen sem to izjavo podati tako kot načelnik »Slovenske ljudske stranke na Kranjskem«, najmočnejše strankine organizacije avstrijskih Jugoslovancev, kakor tudi v imenu vseh Slovencev kranjske dežele kot njen avtonomni glavar. Vrhutega soglašam z notoričnimi čustvi celega hrvaško - slovenskega naroda, v katerega najspretnjših vrstah se borim in delujem v javnem življenju skoraj tri desetletja.

Sprejmi Vaša ekscelenca zagotovilo mojega najpopolnejšega velepospeševanja in odkritosrčnega čišljanja.

Dr. Ivan Šusteršič

glavar vojvodine Kranjske.

Pismo dr. Korošca grofu Czerninu.

Poslanec dr. Korošec je kot načelnik hrvatsko-slovenskega državnoborskega kluba poslal 19. t. m. zunanjemu ministru grofu Czerninu sledeče pismo:

Vaša ekscelenco! Kot načelnik hrvatsko - slovenskega kluba imam čast v imenu hrvatsko-slovenskega naroda, ki ga zastopa klub, Vašo ekscelenco zagotoviti, da je hinavsko zagotavljanje entente mistru Wilsonu radi osvoboditve Slovanov v Avstriji vzbudilo pri Jugoslovanih le ogorčenje, ker je naš hrvatsko-slovenski narod kakor vedno, tako tudi sedaj trdno in popolnoma odločen v silni in smrti ostati zvest in vdan monarhiji prejšnjim habsburški vladarski hiši. Zajedno prosim Vašo ekscelenco, da poljubno po lastnem preudarku porabi to našo zagotovitev. Z izrazom najvdanejšega velespoštovanja

dr. Korošec.

Wilson ne dobi odgovora.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza se je o Wilsonovem oporočilu ameriškemu senatu izrekel sicer previdno, a vendar nekako dobrohotno. Oficijozni »Pester Lloyd« pravi, da je Tiszova izjava nov dokaz, da so centralne države tudi sedaj še odločene nadaljevati svoja prizadevanja za doseg pravičnega, njihovi časti primernega miru. Zato je grof Tisza, ki je seveda govoril sporazumno z ministrom zunanjih del, deloma priznal Wilsonove napore in sicer zlasti glede svobode na morju in narodnostnega principa. V tem oziru je dal grof Tisza dosti jasno pojasnilo naziranja, ki velja v Av-

stro-Ogrski glede varstva narodnostnega načela. Pod temi pogoji se je dalo glede teh točk pribiti soglasje med nazori Avstro-Ogrske in to soglasje je dovolilo, da je mogel grof Tisza izjaviti, da je avstro-ogrsko vlada pripravljena, nadaljevati izmenjavanje misli o miru z vlado Združenih držav. S tem pa je izrečeno samo principijelna pripravljenost in bila bi popolna zmota, če bi se iz besed grofa Tisze izvajalo, da namerava Avstro-Ogrska na Wilsonovo sporočilo senatu odgovoriti z določnim diplomatičnim korakom, morda s kako noto. Kaj takega ni nameravno, že ker je Wilsonova poslanica namenjena samo ameriškemu senatu.

Angleški odgovor Wilsonu.

Poročali smo že na kratko o govoru angleškega ministra Bonar Lawa na zborovanju v Bristolu. Sedaj razpošilja kor. ur. obširnejše poročilo o Lawovih izjavah, o katerih pravi Reuter, da tvorijo po vsej prikljki odgovor angleškega kabineta na Wilsonovo poslanico.

Konec vojne je mir — pravi Bonar Law. Nemčija nam je poslala mirovno ponudbo, kakor je to sama imenovala. Nato je dobila od vlad zavezniških držav odgovor, kakršnega je zaslužila, odgovor, ki je bil edino mogoč. Večina izmed vas je pač čitala Wilsonov govor, ki je bil včeraj priobčen v časopisih. To so odkrite besede in prav je, da je vsak član zavezniških vlad, ko je govoril o tem, govoril z enako odkritostjo. Nemogoče je, da bi Wilson presojal vprašanje z istega stališča kakor mi. Pogovar velikega nevtralnega naroda mora — pa naj bodo njegovi zasebni nazori kakoršnikoli — in kakšni so, tega ne vem jaz ne kdo izmed vas — zavzemati nevtralnega stališča. Amerika je zelo daleč od grozot te vojne. Mi smo sredi med njimi, Amerika je nevtralna, mi ne. Mislimo, da je glavno vprašanje v tej vojni to — in je tako staro kakor zgodovina človeškega rodu sploh: Razloček med pravico in krivico. Mi verujemo in vemo, da je ta vojna — vojna neprikrite napadaželjnosti, da so zločini vojevanja, ki so bili stoletja svetlu neznan, majhni v primeri s temeljnimi zločini, da se je pahnilo svet s preračunano hladnokrvnostjo

v vojno, ker so tisti, ki nosijo odgovornosti, menili, da se jim bo izplačalo.

Wilsonov cilj je sedaj, doseči mir in ga za bodočnost zavarovati. To je tudi naš cilj in edini naš cilj. On upa zagotoviti mir z mirovno zvezo in Wilson ni le govoril za tako zvezo, marveč skuša tudi ameriški senat nagneti do tega, da bi storil za njeno uresničenje potrebne korake. Ne bilo bi prav, smatrati ta predlog kot popolno utopijo. Koraj veste, se je obdržal dvoboj skoraj notri do današnjih dni. Ravnotako, kakor je sedaj izključeno, da bi se zasebni spori reševali z mečem, tako mislim, moremo upati, da pride čas, ko bodo vsi narodi na svetu igrali tisto vlogo, katero je Cromwell označil za cilj svojega življenja, vlogo reditelja, ki skrbi za mir v občini. Ta čas bo, kakor upam, prišel, toda celo to vprašanje nikakor ni abstraktno vprašanje bodočnosti, marveč je vprašanje sedanjosti, vprašanje na življenje in smrt.

Ob presojanju vprašanja ali se more doseči ta uspeh na potih, ki jih je predlagal Wilson, nikakor ne moremo pozabiti prošlosti. Že tekom rodov so stremili človeško misleči možje vseh narodov za tem, da bi s haškimi konvencijami, mirovnimi konferencami in na vse mogoče načine onemogočili vojno ali vsaj omilili vojne grozote, ako bi izbruhnila vojna. S čim je mogoče vzdržati to ograjo proti barbarstvu? Vojnuči je ne morejo vzdržati, ako se enemu izmed njih poljubi, da se nanjo ne ozira. Samo nevtralne države morejo zavarovati njeno veljavo. Kako je bilo? Neposredno ob izbruhu vojne so Nemci pometli v stran vsako sled te meje, raztrgali so pogodbe, katere so bili v miru sami podpisali, polagali so v odprtem morju mine, izvršili na morju in na kopnem vsakršne zločine proti haški konvenciji, katero so bili sami podpisali.

Vojevali so se proti ženam in otrokom in nevtrale so ravnotako brezobzirno pobijali, kakor svoje sovražnike. V tem trenutku se nahajajo na tem, da odvedejo prebivalstvo osvojenih ozemelj v suženjstvo in kar je še hujše, oni silijo podložnike svojih sovražnikov k temu, da zagrabijo za orožje proti lastni deželi. Vse to se je dogodilo in noben nevtralec ni mogel napraviti temu konec, nobena nevtralna sila ni proti temu protestirala. Nastopiti moramo

LISTEK.

Tovariša.

(Tilen Eppich.)

(Dalje.)

»Nimam rad ljudi, ker tudi oni nimajo mene — je pričel z besedo.
»Tudi jaz ne — je odgovoril Damjan.«

Molčala sta spet dolgo oba. Lahna sapa je zavela iz gozdov.

»Kako lepo hladno —«

»Hladno, — prijetno bo — je zamrmral Damjan.«

»Za rana bova v mestu —«

»Prav tako — je pokimal Damjan.«

Med njivami je stopal kmet in pred njim je zletela jata sploščenih jerebic. Matevžek je gledal za njimi.

Ko sta hodila že dolgo, je pregovoril spet Matevžek:

»Danes ponoči nisem mogel spati.«

»Kaj ti je bilo?« je vprašal Damjan.

»Kljalo me je v trebuhu, tako me je savičalo, da sem mislil na smrt.«

Damjan je odgovoril kratko:

»Tudi meni ni bilo dobro po oni slanini.«

»Eh — slanina nikdar ne škodi.«

»Mogoče, ker si preveč razgret pil vino?«

Matevžek je zastokal:

»Spet me kolje, zavilo mi bo čreva.«

Damjana je skrbelo.

»Kaj pa bo Matevžek? ali imava kaj brinjeva?«

»Nimava.«

»Škoda.«

Cesta je šla v klanec. Pod klanecem se je ustavil Matevžek. V obraz mu je silila kri in usta je stiskal od bolečin.

»Damjan — je govoril pretrgano, izmučeno.

»Damjane tu bova krenila v stran. Cesta gre navkreber, mene pa moči zapuščajo. Tu pod klanecem je bližnjica, pa složna pot, le hodi za menoj, saj ne bo huđe.«

Damjan je bil zamišljen, čutil je, da se trese Matevžekova roka.

Iz lova je še prihajal večeren hlad. Zatonilo je solnce.

Stopala sta pod hrbova, po steni, med grmovjem in pašniki proti lozi. Na poti je še legel mrak. Mir daleč od svetla, tam so se zbirali mraki.

motilo to tiho. Zjavkal je spet Matevžek:

»Damjan, kakó to boli, kar k srcu sili — v ustih je imel polno vročih slin.«

»Pa počivajva — je prosil Damjan.«

»Ne, ne, le naprej, mogoče bi bilo slabše, ko bi sedel.«

Šla sta počasi še zmirom naprej. Steze se ni dalo več videti, zato sta zašla med praprotni grmičje. Tik pred njima je sfrlela ptica. Kakor bi kdo zagnal kepo črne zemlje, je letela skoro pri tleh ter padla blizu nekje, brez šuma na zemljo. Mimo Matevžekovega ušesa je hušnil netopir, da je prestrašen pogledal navzgor.

V zraku se ni ganilo. Tema je polnila kotline, padala na ravan, se zgoščila med smrekami in hrasti, da so se zdeli gozdovi kakor črne, težke zavese, pregrnile s svojim žametom hribe visoko do vrhov. V žametno-črni, čez in čez nad zemljo razpet baldahin višje srebrne in zlate zvezde so trepetale v to tiho pokojno noč.

Ko se je Matevžek malo spodtaknil, je vprašal Damjan:

»Kajneja je že mrak?«

Matevžek je odgovarjal težko sopen:

»Zašla sva malo, ker je noč.«

»Ali ni lune?«

»Ni je — tam za lozami se nekaj sveti, mislim da vzhaja.«

»Ne bova prišla do mesta, pa saj je toplo, poročila bova pod nebom. Tvoja roka je vroča...« je omenil Damjan.

Matevžek je še komaj dihal. Šibila so se mu kolena.

»Ne morem več — kaj bo z mano? Damjan?« — je skoro zajokal.

Ustavila sta se.

Matevžek se je sesedel brez moči.

Damjan je pokleknil na eno koleno, potem prav varno še na drugo, odpel koleni in spustil lajno s hrbita polagoma na tla v resje. Vsedel se je na svoje pete, z rokami je začel tipati krog sebe, nategnil je vrat, kakor bi hotel kaj pogledati.

»Matevžek, kje boli, povej kje boli?«

Zahropelo je pred njim.

Ker ga ni mogel dotipati, je drsal po kolenih naprej. Ko ga je polskal, je vprašal sočutno:

»Kje? pokaži, kje?«

Matevžek je zajecjal komaj-slišno:

»Čreva — za — vi — je — pri — srcu — uh — uh — ala — ala.«

druga pota, ako hočemo v bodočnosti zasigurati svetu mir. Nemško ponudbo, da naj se pričnemo pogajati, smo odbili, ne iz veselja do osvajačja, ali iz pohlepa po sijajni zmagi, nismo je odbili iz sovražne zavisti ali maščevalnosti, ampak ker bi bil mir, ki bi se sedaj sklenil, mir, ki bi temeljil na nemški zmagi in tako bi bil mir, ki bi pustil nezlomljen vojni stroj in mi bi ostali na polpoti za uspehom njihove obkrožitve. Mir bi pustil stroj v istih rokah, ki so se že cele generacije pripravljale na vojno, ki bodo pričele z izstreljenimi in izbrade njim pripravljeni trenutki, da poženo svet v nov vrtnec, ki ga sedaj doživljamo. Naš cilj je isti, za katerim teži Wilson. Zato se borimo in žrtvujemo naši sinovi in bratje svoje življenje. Srca našega naroda hrepene za mirom. Za mirom težimo, ki nas privede nazaj dobro ohranjene, kar pomeni da tisti ki se ne vrnejo, niso zastoj žrtvovali svojega življenja.

Nemški vojni minister o vojni in Nemški vojni minister o vojni in
Berlin, 26. januarja. (Kor. urad.) Vojni minister general von Stein se je izjavil napram zastopniku »New York Worlda« tako-le: Le zmagovalac bo mogel diktirati odločilen mir. Mi se moramo bojevati naprej in moramo dobojevati vojno, ne da bi trenili z očesom, do zmagovitega konca. Ta duh vlada tudi v vsej armadi. Ako menijo naši sovražniki, da je Nemčija s svojimi rezervami že pri kraju ali da se bliža kraju in ako stavijo na to svoje nade, bodo silno razočarani. Mi delujemo v najožjem stiku z avstro-ogrskim, turškim in bolgarskim vojnimi ministrstvom. Pri tem pa ne podcenjujemo sovražnika, temveč skušamo izslediti, kje je najbolj močan ter ga tam poraziti. Bivši francoski predsednik o miru.

»Basler Anzeiger« objavlja izjave bivšega francoskega predsednika Fallièresa, ki je baje dejal: Nemška mirovna ponudba je resno mišljena. Nemčija neče osvajat, ona se vojuje brez aneksijskih namenov. Glede Poljske bi se Nemčija in Ruska lahko sporazumeli. Na nemški strani torej ni ovir, da bi se mogel skleniti mir. Za Francijo, Rusijo, Anglijo, Italijo pa vojna še ni dozorala. Le poraz Nemčije bi dal Angliji možnost izpolniti vse dane obljube. Izgubljena vojna bi pomenila za Anglijo izgubo oblasti na morju. Mi Francozi bi posledice izgubljene vojne prej preboleli kakor Anglija. Kadar bi svet ne verjel več v nepremagljivost Anglije, bi se poročilo angleško svetovno gospodarstvo. Zato protuberja Anglija še enega velikega uspeha, čeravno ne odločilnega in potem bo bolj pripravljena k miru. Morda bi ji zadostovala tudi navidezna zmaga.

»Basler Anzeiger« zatrjuje, da so izjave bivšega francoskega predsednika naperjene proti predsedniku Rotnacéju in proti Angliji.

Pasčič o narodnostnem principu.

Bern, 26. januarja. (Kor. urad.) V pogovoru z nekim sotrudnikom »Petit Parisien« je izjavil ministrski predsednik Pasčič med drugim: Trenotno ne loči alifrancev in Srbov posebno vprašanje. Kadar pride čas za razpravo o vseh vseh problemih, dobimo po svojem prepričanju za bodočnost rešitev, ugodno skupnosti alifrancev. Mi želimo dolgo dobo miru, za dosego katere morajo alifrance, ako se hočejo posluževati nacionalističnega principa, umeriti svoje želje, kajti prevleke zahteve bi nasprotovale idejam, ki nas vodijo v tej vojni. To mesto poudarja »Petit Parisien« z razprtim tiskom.

Wilson bo predlagal organizacijo mirovne lige.

Berlin, 26. januarja. (Kor. urad.) »Berliner Tagblatt« javlja: Iz Wilsonove okolice poročajo, da namerna predsednik v doglednem času podati vojujočim se državam konkretni predlog, da naj mu sporočijo svoje dobro premišljene sklepe glede mirovne lige, ki jo hoče ustanoviti.

Cetrta vojna zima.

Iz Londona poročajo: Minister Churchill je govoril pred premogokopnimi delavci o trajanju vojne. Izjavil je, da bodo prihodni meseci odločilni, ali bo ententa zmagala že to pomlad ali pa bo treba prestatati še eno vojno zimo.

Francoska zbornica je odklonila nova prebiranja.

Pariz, 26. januarja. (Kor. urad.) Armadni odsek zbornice je zavrgel vse dosedaj pregledane predloge k zakonu o naknadnem novčenju.

Bern, 26. januarja. (Kor. urad.) V francoski zbornici je podalo več poslancev predlog, da naj se pritegne vsi, ki niso še vpoklicani iz letnikov 1913, 1914 in 1915, v kolikor so vpo-

sobljeni, k črnovojniški obrambni službi v pisarnah, skladiščih in delavnicah.

Nemški uspehi pri Rigi.

Zadnje dni so se vršili hudi boji ob reki Aa, kjer so bili Rusi pred dvema tednoma. Nemška protiofenziva je pregnala Ruse skoraj iz vseh zavzetih pozicij ter je odvzela Rusom inicijativu. Rusi zbirajo sedaj na tej točki velike rezerve in je pričakovati še za nadaljne tedne hudih bojev pri Rigi in južno od mesta.

RUSKO URADNO POROČILO.

24. januarja. Zapadna fronta. Po silni artiljerijski pripravi so Nemci zapadno od Rige ob reki Aa z močnimi silami napadli naše oddelke. Po opetovanih napadih se jim je posrečilo potisniti naše čete do 3 vrst proti severu. Tu se nadaljujejo luti boji.

Kriza v Rusiji.

Berlin, 26. januarja. »Berliner Zeitung am Mittag« javlja iz Kodanija, da je bil Miljukov aretiran. Carjevo lastnoročno pismo je napravilo velik vtis. Razpokoženje prebivalstva proti reakcionarnemu pospešuje veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Veliki knez ni, kakor se je poročalo, bolan v Tiflisu, nego se mudi v Petrogradu in je tudi posegel v zadnje dogodke. Zdi se, da mu je namenjena znatna vloga.

Stokholm 26. januarja. Proti reakciji je opažati veliko gibanje med narodom, katero podpira tudi veliki knez Nikolaj, katerega ugled neprestano narašča.

Skraina desnica zahteva od vlade, da sploh več ne skliče dume, ker je bolj nevarna, kakor je bila prva дума v dnevih revolucije, to pa za to, ker ji pomaga tudi državni svet. Predsednik dume Rodzjanko je bil poklican k carju v glavni stan.

Iz Pariza poročajo, da so vlade ententnih držav v diplomatski obliki sporočile v Petrograd svoje pomisleke glede notranje ruske krize.

Vojna z Romunijo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

25. januarja. Romunska fronta. Brezuspšen sovražni artiljerijski ogenj proti Isaceji. Dva sovražna monitorja sta obstreljevala iz toka Suline vas Pristavo vzhodno od Tulče, zapadno od Mahmudija. Pričeli smo z ognjem pušk, strojnih pušk in topov na sovražne enote na severnem bregu toka Sv. Jurja ter smo sovražnike razgnali.

26. januarja. Romunska fronta. Med Tulčo in Mahmudijem infanterijski in artiljerijski ogenj na obeh bregovih toka Sv. Jurja. Sovražni monitorji so obstreljevali od kanala Suline sem Prislavo.

Rusko uradno poročilo.

24. januarja. Romunska fronta. Do Donave ogenj in pohodi naših izvidnih čet. Ob Donavi nasproti Tulči so izrabili nekako en bataljon močni Bolgari meglo ter zjutraj prekorčili tok Sv. Jurja. Naši oddelki so v silnem nočnem napadu uničili, ne da bi oddali le en strel, oddelek, ki je bil prišel tja ter so vneli 5 častnikov in 332 mož in vplenili 4 strojne puške. Naše izgube znašajo 1 častnik in 41 vojakov ranjenih, en vojak mrtev.

Zima na Romunskem.

London, 26. januarja. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Jassy 25. januarja: Intenzivni mrz ozonemogoča vse vojaške operacije.

Ruski vojni minister Beljaev o položaju na romunski fronti.

Stokholm, 26. januarja. »Petrogradskaja Gazeta« prijavlja vsebino pogovora z novim ruskim vojnim ministrom generalom Beljaevom. Položaj na romunski fronti, je rekel Beljaev, je miren in trden. Gotovo je, da je ofenziva velikanskih vojnih čet, ki jih je sovražnik koncentriral na tej fronti, samo zadržana. Ob enem bodo vrzeli, ki so nastale v romunski armadi, na zadovoljiv način izpolnjene. Aliiranci operirajo zdaj v soglasnosti, ki postaja od dne do dne večja. Delajo največje napore, da preskrbe Rusiji kar ji je treba. Vse dajo, kar Rusija potrebuje. Beljaev je končal z izjavo, da je nemogoče vedeti, kdaj bo konec vojne, a o popolni zmagi Rusije, da ni dvomit.

Makedonska fronta.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

25. januarja. Makedonska fronta. Severozapadno od Bitolje oženj pušk, strojnih pušk in topov. V loku Črne živahen artiljerijski ogenj. V bližini Moglene nekaj topovskih strel in globok

ogenj pušk in strojnih pušk, na levem bregu precej živahen artiljerijski ogenj. Poskus sovražnih patrolj se približati se je ponesrečil v našem ognju. Na južnem pobočju Belašice planine boji patrolj. Pri kolodvoru Poroj so poskusile močne sovražne patrolje prodreti oženj pušk in strojnih pušk pa jih je prepočil. Ob Strumi slabotno delovanje artiljerije. Južno od Seresa boji patrolj.

26. januarja. Makedonska fronta. Zapadno od Prespanskega jezera slabotno streljanje straž. Med Prespanskim jezerom in Črno slaboten artiljerijski ogenj. V kolenu Črne posamni topovski strelj. V okolici Moglene malo ognja pušk in metal min ter posamni topovski strelj. Slabotni sovražni oddelki so poskusili prodreti proti Burjuktarsu, artiljerijski ogenj jih je razpršil. Ob južnih pobočjih Belašice in ob Strumi slaboten artiljerijski ogenj. V Egejskem morju so sovražne ladje brez uspeha obstreljevale obal zapadno od izliva Meste.

Vojna z Italijo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

25. januarja. V tonalskem ozemlju (dolina Camonica) nenavadno delovanje sovražne artiljerije, na katero je naša živahno odgovarjala. V posinski dolini (Astico) je obkolil jeden naših oddelkov malo sovražno stražo in jo vjel. Na vsej ostali fronti je omejeval silen sneg s presledki vršče se delovanje artiljerije. To je bilo posebno živahno v cismonski dolini, v gorenjem Travignolu (Avizio) in vzhodno Gorice.

26. januarja. Včeraj je bil vzdolž vse fronte popolnoma miren dan. V astiški dolini je dalo delovanje naših oddelkov povod za malo bitko. V okolici Scaefari in severno Pederaie v travignolski dolini (Avizio) in jugovzhodno Gorice jako živahne akcije obeh artiljerij.

Dvom nad močjo in voljo Italije.

Lugano, 24. januarja. (Kor. urad.) Oficijozna »Agenzia Italiana« piše: Mir brez zmage je nemogoč. Italija ne more opustiti svojih jadranskih aspiracij. Volja in moč Italije, da doseže svoje vojne cilje, se ne da tajiti. Sicer vsebuje »Secolo« ravno danes vrazmotirvanju voljaških nalogosrednjih držav mesto, ki izdaje velik dvom nad močjo in voljo Italije. »Secolo« preiskuje namreč možnost napada in Italijo in stavi centralnim državam v premislek, da bi mogle doseči konec vojne mnogo hitreje kakor z napadom na Italijo, ki more vzdržati vsekakor dalje kakor Romunija, ako naperijo svoje sile proti pravemu nositelju vojne volje četverozve, to je proti Angliji. »Avanti« se obrača glede na londonsko potovanje članov italijanske vlade porogljivo proti umetno obnovljenim nadam, da bi se moglo dobiti od Anglije kritja tudi le za najnujnejše gospodarske potrebe Italije.

»Ladje!«

Lugano, 25. januarja. »Idea Nazionale« piše v članku, v katerem zahteva ladje, da potrebuje Italija pol milijona ton na ladijskih zgradbah, vlada pa je dovolila samo 80.000 ton. Sedaj ni čas štedenja ampak čas dela.

Mirovno zborovanje italijanskih socialistov.

Lugano, 25. januarja. Socijalistični italijanski poslanci bodo imeli 27. januarja v Milanu zborovanje v svrhu pospeševanja miru.

Giolitti v Rimu.

Lugano, 25. januarja. Giolitti je došel v Rim. Številni parlamentarci so ga sprejeli na kolodvoru. Izjavil je, da ostane v Rimu samo par dni v privatnih zadevah. Vendar pa ga napadno vojnohujskaško časopisje, češ, da snuje zaroto za mir in proti Boselliju.

Boji na morju.

NOV NAPAD NEMŠKIH LADIJ NA ANGLEŠKO OBAL.

Berlin, 26. januarja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

V noči 25. januarja so sunile lahke nemške bojne sile proti angleškim obrežnim vodam južno od Lowestofta, da napadejo tam naznanjene sovražne in izvidne ladje. O sovražniku ni bilo na morju, ki so je preiskali, videti ničesar. Potem so naše torpedovke dobro razsvetile s svetilnicami granatami na kratko razdaljo utrjeni kraj Southwold, ki so ga nato začele obstreljevati. Opazovati je bilo, da smo zadeli. Naše pomorske sile, ki tudi na povratku niso srečale sovražnika, so se nepoškodovane vrnile.

Še admiralskega kaha mornarica

Pomorska konferenca v Londonu.

London, 26. januarja. (Kor. urad.) Uradno poročilo o pomorski konferenci Anglije, Francoske in Italije v Londonu pravi: Vršilo se je posvetovanje glede pomorske politike v Sredozemskem morju. Uspeh je popolnoma zadovoljiv. Prišlo je do važnih odločitev tako glede operacij na morju, kakor o vporabi ladij o nadziranju trgovskih potoj in drugih problemov.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

24. januarja. Kavkaška fronta. Na desnem krilu smo zavrnili napad sovražne stotnije na naše straže. Na levem krilu za nas uspešni spopadi izvidnih oddelkov, pri čemer smo vjeli nekaj mož. — Perzijska fronta. Vzhodno od Devlet Abada pregnani sovražnik se nadalje umika proti jugovzhodu od Diz Abada in proti zapadu od Tule. Z ostalih front ni poročati o nobenem pomembnem dogodku.

Razne politične vesti.

— Rojstni dan nemškega cesarja.

Cesar Karel se je mudil včeraj v nemškem glavnem stanu, da čestita nemškemu cesarju k rojstnemu dnevu. Opoldne se je vršil slovesen obed, katerega se je udeležila tudi nemška cesarica. Pri obedu je nazdravil cesar Karel svojemu visokemu zavezniku, poudarjajoč, da trdno zaupa v nadaljni ugodni potek velike vojne. Cesar Viljem je v svojem odgovoru naglašal, da je navzočnost cesarja Karla dokaz, da se čuti cesar in njegova armada ter narod eno z nemškim vladarjem in nemškim narodom. S cesarjem Karlom se je mudil v nemškem glavnem stanu tudi zunanji minister grof Czernin, ki je konferiral z nemškim državnim kanclerjem Bethmann - Hollwegom in drž. tajnikom Zimmermannom.

— Preureditev notranjih razmer v Avstriji. Nemški listi poročajo: Tekom 8 do 10 tednov bo vlada naredbenim potom uredila češke razmere z razdelitvijo dežele v okrožja ter bo uvedla nemški državni jezik. Na to bo sklical parlament, da zasliši cesarjevo prisego na ustavo in da sklene podaljšanje mandata. Razrešitev galicijske vprašanja bo odgodena na čas po vojni.

— Avstro-ogrsko pogodba. Nemški listi poročajo: Pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado so dospela tako daleč, da bo mogoče pogodbo začetkom februarja podpisati. Nagodba bo sklenjena na 20 let. Ogrska kvota ostane zaenkrat kakor dosedaj: carina za uvoz živine bo znatno zvišana, vendar pa bo uvoz prašičev olajšan. Takoj po podpisani pogodbi se bodo pričela pogajanja za novo trgovinsko pogodbo z Nemčijo.

— Ponovne vesti o spremembah v skupni vladi. Ogrski listi napovedujejo nove spremembe v skupnih ministrstvih ter zatrjujejo, da bo baron Burian, skupni finančni minister, odstopil. Na njegovo mesto ali pa na mesto katerega drugega skupnega ministra da pride madžarski politik, ki vživa splošno zaupanje.

— Za ujedinjenje vseh narodnih sil se je izrekla, kakor smo že poročali, konferenca dalmatinskih poslancev, ki je izjavila, da hoče z vsemi silami podpirati skupni nastop dalmatinskih zastopnikov v državnem zboru z ostalimi zastopniki slovenskega in hrvatskega naroda v vseh narodnih vprašanjih. V oficijoznem komentarju, ki je izšel v »Narodnem listu«, je rečeno: V kateri obliki se bo ta skupni nastop manifestiral, to je prepuščeno poslancem, ki naj izberejo najugodnejšo pot, odgovarjajočo načelu, da je treba nad zunanjim sovražnikom spojit narodne vrste na obrano neobhodnih predpogojev svobodnega narodnega življenja. Želja za složnim delom presega ožje meje zadarskega sestanka, na katerem sta bili zastopani le dve močnejši dalmatinski stranki, ter obsega vse narodne stranke v Dalmaciji, ker sta v dalmatinskem klubu državnega zbora zastopani tudi Hrvatska demokratska in Srbska stranka. Imperativna dolžnost pravega rodoljublja je, da od skupnega dela ne bode izključena ne le nobena stranka, temveč tudi ne nobena skupina, nobeden posameznik. Tako sta postopala zavedna naroda, češki in poljski, tako postopajo tudi Nemci.

— Trst in Sloveni. Na zborovanju zaupnikov dne 8. januarja v Celovcu je izjavil poslanec Dobernig nastopno: »Na vsak način prinesejo bodoče tvoritve za nas planince množino važnih vprašanj, tako predvsem vprašanje, kaj se ima zgoditi s Trstom. Tu pa je nad vse vredno pomisliti, da je celotno vprašanje vidi-

telj krščanskih socialistov princ Lichtenstein za to, da se to mesto izroči Slovincem.« »Kärntner Tagblatt« pravi na to: »Ker se nam je ta Dobernigova izjava zdelo neverjetna, smo se obrnili neposredno na princa Lichtensteina in dne 20. januarja smo dobili odgovor, da stavek, da je princ Lichtenstein za to, da se ima Trst izročiti Slovincem, je brez vsake podlage. Princ Lichtenstein ni izrekel take izjave ne v časopisju ne drugače v javnosti pa tudi ne tekem privatnih pogovorov. Sedaj ima zopet Dobernig besede.«

— Nemškim strankam, ki neprestano kujejo načrte za »reformo« države je napisal znani nemški pisatelj Hermann Bahr naslednje krepke besedice v album: So dve vrste ljudi; eni hočejo vreme »delati«, drugi se znajo po njem ravnavati in je za sebe izrabiti. K drugim je pripadal Bismarck, s prvimi je blagoslovljena Avstrija. Ti ljudje hočejo imeti tako državo, kakršno si izmišljajo, kakršno si narišejo na papir. Nevejo, da je bila Avstrija že davno pred njimi, da se godi vse po prirojenih zakonih in da obstoji politična umetnost le v tem, prisluskovati zakonom in pomagati pri porodu tega, kar bo. Mislijo, da je mogoče državo ustvariti naravnim potom. Menijo da je to, kar je v aktivih tudi že udeleženo. Ter se potem čudijo, da se je porodil le — paragraf. Od cesarja Jožefa sem je vsa naša zgodovina boj med papirnatimi in resničnimi Avstriji. In povsod sedijo med pravimi Avstriji tudi papirnatosti. Prvi korak bi moral biti čista secesija duhov: tu papir, tam resnica. Tisti, ki priznavajo resnico, ki se priznavajo k zgodovinski, živi Avstriji, k bodočnosti, ki nam jo daje preteklost, morali bi pozabiti vse kar jih loči in bi morali delovati skupaj, da bi izvršili testament Franca Ferdinanda.

— Ogrska vlada zopet madžarizira hrvatska imena. Ogrski notranji minister je izdal okrožnico, ki odreja, da naj ogrske oblasti pri korespondenci s hrvatskimi mesti in občinami sicer rabijo oficijelna hrvatska imena, kakor je bilo to določeno l. 1913., da pa se naj sicer v svojih poročilih itd. poslužujejo zopet »starih« madžarskih imen. V bodoče bo torej Zagreb zopet Zagráb, Koprivnica Koproneza, Varaždin Varasad, Zemun Zimony itd. Tudi za kraje izven Hrvatske bodo rabili Madžari sedaj madžarizirana imena n. pr. Jajca mesto Jajce, Zengy mesto Senj itd.

— Italijani o Madžarih. Zagrebške »Novosti« priobčujejo pod tem naslovom članek, iz katerega posnemamo: Izmed številnih ententnih nacionalistov, ki se na vso moč ogrevajo za »osvoboditev tlačenih narodnosti izpod dvoglavega orla«, se skazujejo v Italiji zlasti publicisti Pietro Silva in Andrea Torre. Vsa skupina nacionalistov se deli v glavni na tri dele: jedni hočejo, da bi bila Madžarska neodvisna, ali samo kot nenevarna balkanska država, drugi bi jo hoteli vdušiti v neki jugoslovanski republik, tretji pa im med te spada tudi Torre se ne spuščajo v podrobnosti, marveč zahtevajo kratko in jasno uničenje oziroma razkomanje monarhije. Ker ne priznavajo »Madžarske kot samostalne države«, se glasi njihov bojni klic »Austria est delenda«, pa četudi v bistvu mislijo v prvi vrsti na Madžare. Madžarsko časopisje pravi, da sovrastva na madžarstvo ni v ententnih narodih, ampak samo v nekaterih nacionalističnih frakcijah, prevetih z varljivimi iluzijami in besom. Pravi dalje, da so vsi ti cilji mržnje samo posledica neovrgljivega dejstva, ker so sovražnikom odpadli zobje, s katerimi so hoteli zadreti se v živo meso Madžarske ter vračajo jednako trdo: Oderint, dum metant, mrzijo nas, ker se nas boje. Posebno jih zadeva antipatija s strani Italije, nov, kakor da so ti pozabili vse usluge, storjene jim na Reki, in italijanski irredenti na sploh, in hudo zamerijo tujim listom, ki po ženevski »La Serbie« pogostoma navaajo, da na Ogrskem, ki je na oko napredna, obstoji najbolj zaostalo volilno pravo, po katerem vživajo pravico glasovanja komaj stotine med milijoni in to ne vedno najvrednejše osebe. List »Vilag« prinaša rad članke iz »Corriere della sera«, ki trdi, kakor on ironično opaža, da Madžari ponarejajo zgodovino, zato pa hoče ta list povedati resnico. Prenašanje teh člankov ima informativen značaj, zato je prav, da smo tudi mi pozorni na nje. Pietro Silva je pisal povodom kronanja v Budimpešti o postopanju Madžarov v Avstriji tako-le: Sedanja mednarodna konflagracija se more v resnici smatrati za avstrijsko vojno za nasledstvo. Da se sedanja kriza bolje razume, treba si poklicati v spomin kronanje v Požunu 1741, ko so Madžari izkoristili nasledstveno vojno in so bili dobro plačani na

vojno pomoč z dovolitvijo vseh privilegijev, katere so zahtevali. Leta 1916. je novi vladar plačal svoje kranje v Budimpešti z umirovljenjem Kőrberjeve vlade, s katero Tisza ni bil zadovoljen, in moral je sprejeti nagodbo, ki zagotavlja Madžarom prednost in moral se je obvezati, da bo prestolonaslednika vzgojil v madžarskem duhu. Razven tega jim je moral dati celo vrsto koncesij, s katerimi si oni hočejo utrditi svoj položaj v monarhiji. Silva hoče iz zgodovine dokazati, kako so Madžari, odkar so v zvezi z Avstrijo, vedno delali za svojo neodvisnost in za nadmoč nad Avstrijo. Madžarski boj za svobodo leta 1848/49 ni bil nič drugega nego oboje: poskus, da se madžarstvu osigura oblast nad skupinami drugih plemen v jedni polovici monarhije. Niso uspeli, ali časi po vojnah 1859. in 1866. so prinesli dualistično ustavo in neodvisnost. Madžarska je vezana na Avstrijo samo s kraljevo osebo, centralizacija vojske in vodstvom zunanje politike. In od takrat izrabljajo prerogative vladajoče pasme nad Hrvatimi, Rusini, Slovaki, Srbi in Romuni. To še ni bilo dosti. Hoteli so voditi položaj v državi. Leta 1878. je Madžar Andrássy z Bismarckom odločil okupacijo Bosne in Hercegovine, leta 1914. je Madžar Tisza poslal Srbiji ultimatum, ki je pričel sedanjo vojno. Silva zaključuje: »Končno treba priznati, da so Madžari našli neprijetelj entente. Prve vojne mesece so se zanašali na Avstrijce, mnogi na slučaj odločanja Madžarske od Avstrije. Ali Madžari se bodo držali do skrajnosti, ker dobro vedo, da od zmage ni odvisno, ali bodo že nadejali gospodovati nad Romani in Slovani ter zadovoljiti hegemonijo v monarhiji. Oni vedo, da bi zmaga entente razbila habsburško monarhijo in da bi od sedanje Madžarske ostala le mala balkanska država z ostro malega otoka v vzburkanem morju osvobojenih Slovanov in Romanov.

== Razkol v »Slovenski ljudski stranki«. Današnja »Tagespost« prijavlja tretje nadaljevanje svojih ljubljanskih dopisov o razkolu v »Slovenski ljudski stranki«. V dopisu je rečeno: »Izkušnja uči, da je združenje več javnih mest v rokah malega števila strankarskih voditeljev prinesla škodo, da vsaki stranki, ki je dopustila tako zbiranje mandatov, to spoznava. Je napotilo »Slovenski ljudski stranki« na sklep, da je mandat državnega poslanca nezdružljiv z mandatom deželnega odbornika. Vsled tega sklepa je bil umrli drž. poslanec ravatelj Povše primoran, se odpovedati mestu dež. odbornika, ravno tako je moral dvorni svetnik plem. Šuklje, ko je bil imenovan za dež. odbornika, odložiti svoj državnozborni mandat. Načelnik stranke dr. Šusteršič je vedno silil na natančno izpolnitev tega sklepa stranke, dokler je šlo za njegove tovariše: sam pa se sklepa ni držal. Ko je po presenetljivem odstopu Šuklje postal deželni glavar, ni obdržal samo svoj državnozborni mandat, nego tudi mesta načelnika slovensko-hrvatskega državnozbornega kluba in voditelja stranke. Dr. Šusteršič je bil zdaj, kar se pri drugih strankah ne da lahko misliti, v eni osebi politični strankarski voditelj in istočasno zaupnik krone. Tega mu ni zamerila samo slovensko-liberalna opozicija, nego je to tudi mnogo resnih pristajev stranke razlagalo za pomanjkanje političnega takta. Šele po dolgem času se je odpovedal dr. Šusteršič mestu načelnika državnozbornega kluba, obdržal je pa vendar v zvezi truden navadi kot deželni glavar svoj državnozborni mandat in vodstvo stranke. Z združevanjem mandatov sta si znala dr. Šusteršič in dr. Lampe pridobiti neomejen vpliv, ker sta oba v vseh političnih vprašanjih skupno nastopala in se nista brigala ne za izvrševalni odbor stranke, ne za deželnozborni klub. Izvrševalni odbor stranke ni bil sklican cela leta, še manj deželnozborni klub. Dr. Šusteršič, dr. Lampe in dr. Pegan vladala od spomladi leta 1914 sami — vzgledu temu, da je večina dež. zborna odgovorna volilec, za deželno upravo in ne večina dež. odbora, kajti to je izvolila večina dež. zbora in bi ta morala klubu večine o svojem delovanju poročati. Take razmere, zlasti ker je zgrajena na demokratični podlagi in torej absolutnega gospodstva ne more prenesti. Dr. Šusteršič je danes bogat mož; njegovo premoženje pa ne izvira iz njegove odvetniške prakse. S pomočjo cenene kredita, ki si ga je svoj čas kot načelnik zadrževalne banke »Ljudska posojilnica« dal dovoliti, si je v družbi z znanim razkošjem posestev pridobil velike graščine in jih z dobičkom napred prodal, kar mu je neslo velik dobiček. Če pridejo na tak način do pre-

moženja ljudja, ki v javnem življenju ne igrajo nobene vloge, se razen davčne oblasti komaj kdo zmeni za to. Načelnik donarnega zavoda in vodja stranke ne so samo tako ravnanje, ne da bi se izpostavili kritiki v lastni stranki, da nevolja nad tem v stranki ni dobila še prej izraza, za to se ima dr. Šusteršič zahvaliti samo okolščini, da je znal svojo absolutno moč jako spretno povsod uveljaviti s tem, da je javna mesta razdelil le na malo oseb, ki so mu brezpogojno vdani in nastopajo kot sovražniki včasih zanj. Veliko skrb dela pristajev stranke pred vsem finančno poslovanjem dež. odbora, o katerem sta že prej dva zanesljiva pristaja stranke, bivši poslanec Mandelj in bivši deželni glavar pl. Šuklje izrekla uničujočo sodbo. Če bo deželni zbor s pet sklican na zasedanje, bodo pač težje dobile vse finančne odredbe, ki jih je ukrenil dež. odbor od začetka vojne, soglasno odobranje sedanje večine.

== Knez Odescašč. V hrvatskem saboru je podal poslanec Radić interpelacijo o nekorektni cenitvi majorata kneza Odescaščija in o delovanju sedanjega lastnika tega majorata v italijanski armadi. Cenitev sta napravila bivši nemški veliki župan in sedanji hrvatski minister pl. Hideghegy in pl. Krajčević, pa tako, da je cenjeno pitro zemlje na 100 kron, ko je dejansko vredno v Srebru 1000 K do 2000 K. Davščine so zato odmerjene čisto krivo. Knez Innocent Odescaščij, nekdanji vojvoda sremski, služi sedaj v italijanski armadi in se tako bori v najlepši moški dobi 30 let proti svoji domovini. Interpelant zahteva, da se vlastelstvo ilotsko stavi pod sekvester in se dohodki ne pošiljajo več v Italijo potemtaj današke uprave knezovih posestev.

== Nemški mir. »Neodvisni odbor za nemški mir«, v katerem so zastopani tkz. aneksionistični krogi, je sklenil resolucijo, ki pravi: Anglija in njeni zavezniki so nam odprli oči, da je njihov končni cilj popolno politično in gospodarsko uničenje našega naroda in naših zaveznikov. Oni računajo, da nas gospodarsko izstradajo in hočejo nas raztrgati. To se jim ne posreči. Toda obnovitev političnega položaja, kakršen je bil pred vojno, bi pomenila katastrofo za nemško narodno gospodarstvo in bi onemogočila nadaljni razvoj našega naroda. Anglija in Rusija bi ostali bogati, mi pa bi bili — obdani od samih nasprotnikov — izgubljeni, ako bi se vojna končala v smislu politike pobotanja s »kupčijskim mirom«. Zato se moramo vojevati naprej in prisiliti neprijatelje k miru, ki nam zagotavlja našo bodočnost. Da dosežemo zaželjeno zmago se moramo poslužiti vseh gospodarskih in vojskih sredstev, ki so nam za razpolago. Le če oprostimo naše podmorske čolne ozir. njihove akcije vseh dosedanjih omejitev, smemo pričakovati, da bomo skrajšali vojno in izvojevali zmago in skorajšnji mir. Nikdo nam pri tem ne sme več stopiti nasproti pozivljajoč se na humaniteto in civilizacijo. Vojna je s strašno evidentnostjo odkrila slabosti naše pozicije. Zato si moramo izvojevati z razirjenjem naše oblasti varnost in nemoten notranji ter zunanji razvoj, ki odgovarja ceni in veljavi naših duševnih in materialnih sil. To varnost je mogoče doseči le s silinejšo obrambo in ugodnejšo figuracijo naših zadržanj in vzhodnih mej; 2. z znatnim razirjenjem za poljedelstvo pripravne ozemlja na vzhodu, da moremo neodvisno od prekomorskega voza preživljati nemško prebivalstvo ter delavne sile, ki jih absorbira naša industrija, nadomestiti z raznoizvitijo kmečkega prebivalstva; 3. s pridobitvijo onih sovražniških obmejnih krajev, ki s svojimi rudninami bogastvom zagotavljajo našemu narodu zadostno množino premoga in rud, potrebnih za vojevanje; 4. s pridobitvijo flanderskega obrežja, ki da našemu brodarstvu oporišče ter mu omogoči vzdrževati svobodno pot na ocean ter se uspešno postaviti proti vsaki blokadi; 5. s političnim, gospodarskim in vojskim vrhovnim vodstvom Belgije in Poljske, kar bi sicer imel sovražnik preko teh držav prosto pot pri napadu na Nemčijo; 6. s kolonialno državo; 7. s tem, da prenesemo velik del vojnih stroškov na sovražnike v formi dolgarne odškodnine ali pa odstopitve ozemlja. Mir, ki bi ga sklenili, ne da bi bilo vsem zgoraj navedenim neobhodnim pogojem ustrezno, bi imel v sebi kal nove, še huje in še bolj krvave vojne. Moč je edini temelj resnične varnosti; kdo zagovarja politiko, ki hoče nadomestiti ta temelj z dogovori in pismenimi pogodbami, ta prevzema dolga, za katero bo moral doživeti naš narod. Le tak mir si smemo prizadevati, ki nas bo storil neodvisne od vseh slabih vplivov

drugih narodov. Pričakujemo, da nam bodo voditelji države izposlovali nemški mir. Pričakujemo pa tudi od njih, da bodo zavrnil vsak poskus nevtralnih držav vplivati na sklepanje mira. Pripravljeni smo se boriti, dokler ne zmagamo.

== Monroe - doktrina. V svoji poslanici ameriškega senata pravi predsednik Wilson tudi, da naj bi vsi narodi sveta prisvojili doktrino predsednika Monroea. Pod Monroevovo doktrino si navedeno predstavlja Monroe genio: Amerika Amerikancem. Kaj naj torej pomeni, ako priporoča Wilson sank svojega prednika vsem narodom? Evropa Evropejcem? To je vsekakor nezmisljivo. Da razumemo Wilsonovo besedo, nam je treba vedeti, da pomenja Monroeva doktrina vsa kaj drugega, kakor »Ameriko Amerikancem«. Leta 1823. je prečital ameriški predsednik James Monroe ameriškega kongresa poslanico, ki je postala pravi čreda ameriške politike ter dobila ime »Monroeva doktrina«. V Evropi je takrat gospodovala »sveta alijanca«: Rusije, Avstrije in Prusije, kot zaščitnica najhujše politične reakcije, kateri je sledila tudi s vmešavanjem v notranje razmere tujih držav. Proti temu sistemu je nastopil predsednik Monroe, da obvaruje Ameriko in Amerikance reakcijskega vpliva evropskih vlesil. »Politični sistem svete alijance je popolnoma drug, kakor naš ameriški. Naši državljani so složno pripravljeni, braniti naše politične pravice do skrajnosti. Izjavili moramo torej, da bi smatrali Zednjenice države vsak poskus uveljaviti evropskega vladalnega sistema na našem kontinentu kot opasen za mir in varnost naše države.« Monroeva doktrina je res ohranila Ameriki mir. Zato smatra Wilson, da bi bilo njeno uveljavljenje tudi za Evropo potrebno. Temelj Monroevove doktrine je politični sistem svobode in samodoločbe narodov. Ta sistem se zdi Wilsonu edine sredstvo ohraniti svetu mir. »Za vsak narod naj velja pravica, da sme živeti tako, kakor spozna svoj za pravo in dobro. To je misel Wilsona, ko je priporočal, da naj postane Monroeva doktrina »svetovna doktrina«. Zgodovina bo to njegovo priporočilo zabeležila kot »Wilsonovo doktrino«.

== Japonski parlament je bil 26. t. m. razpuščen.

Vprašanje nemškega državnega jezika.

Dr. R. Traub je napisal v prisklen »Venkov« članek, ki dokazuje, da je naša država vedno odločevala zahtevo, da naj se proglasi nemščina za državni jezik, ker se je zavedala, da bi bila uveljavitev »Staatsprache« v osterem nasprotju s značajem in misijo države same.

Pojem »državni jezik« je avstrijski zakonodajni popolnoma tuj. Ne uahaja se v nobenem pravnem in tudi v nobenem dejavnem zakonu in nikdar ni prišlo še do resne legislative akcije za uvedbo nemškega državnega jezika.

Decembersta člena XIX. popolnoma ravnopravnost jezikov vseh avstrijskih narodov in Stremayrova jezikovna uredba z leta 1880, so le kodifikacije na podlagi čl. XIX. veljavne prakse.

Sele kot odgovor na te naredbe so podali Nemci dne 10. maja 1880 predlog, ki vsebuje priznanje nemščine kot državnega jezika. Sele po štirih letih se je parlament pečal s tem predlogom. Toda kako? V seji dne 29. januarja 1884 je državni zbor sklenil, da o njem sploh ne razpravlja, temveč da prebija preko njega za dnevi red! Stori jo to v smislu odsekovega poročila (referat) je bil poslanec Madeyski, ki pravi: Člen XIX. daje vsem jezikom v državi bivačih narodov enakopravnost in vsem državljanom svobodo, se posluževati kateregakoli izmed njih. Čl. XIX. omejuje državno oblast v prilogi narodnosti svobodi državljanov. Nemški državni jezik je torej nezdržljiv z besedilom in smislom čl. XIX.

Zanimivo je, da je znani nemški politik Adolf Fischel v pismu, poslanem uredu takratnega graškega »Telegrafa«, priznaval, da bi bila uvedba nemščine kot državnega jezika za avstrijske narode razžalila (verletzend) in je priporočal, da na to nemške stranke napram nemškemu narodu bolj koncilijantne.

Takrat je v parlamentu izrekel češki voditelj Rieger historično svarilo: Ne zahtevajte od nas, kar bi bilo za nas ponižanje in razžaljenje.

V ostalem, kaj je drž. jezik? Ministrski predlogi so bili:

priznati jeziki vseh avstrijskih narodov tudi za državno upravo, bi se mogla uvesti sposobnost le enega jezika v državne svrhe le s sprejembo nastave same. Pa tudi v tem slučaju bi seveda za dotično narodnost, katere jezik bi bil proglašen za državni jezik, ne smel nastati nikakšen privilegij. V ostalem bi uvedba državnega jezika bila vedno nepopolna. Gotovo bi se nenemške dežele na svojem avtonomnem polju nikdar ne uklonile privilegiju državnega jezika.

Trditve, da je uvedba državnega jezika državna potreba, je napačna. Ako to trdijo gotovo stranke, ki se okeajo v togo, tkzv. Staatspartei, zamenjujejo (seveda zavestno) le svoje strankarske s državnimi interesi. Kako je sploh mogoče trditi, da je državnemu interesu odstraniti dosedanje zakonito stanje, ki se je sijajno obneslo, in o katerem pravi prijatelj centralnih držav, švedski učenjak Kjelien, da je v vojni obvarovalo monarhijo katastrofe.

Samobitnost narodov, njih samozvest in njihovo stremeljenje po ugotoviranem razvoju stavijo državi gotove meje, ki jih mora respektirati, da ostanejo njeni in njemih narodov interesi v skladu.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanje. Desetnik pp. 97. Franc Smuc iz Sežane, sedaj dodoljen poveljstvu g. o. nadvojvode Josipa, je bil že dvakrat odlikovan. Prvikrat s bronasto svetinjo in sedaj z železnim križcem na traku hrabrostne svetinje. Tako se splošno odlikujejo naši vrli kraški fantje.

Kako je v Gorici? Ker mi bilo dolgo časa po zasedenju Gorice s strani Italijanov od tam nobenega glasu in ker so dopisi s fronte sodeli, da je italijansko armadno vodstvo odstranilo iz mesta civilno prebivalstvo, se je sklepalo, da so Italijani res odpravili iz Gorice vse civilno prebivalstvo. Pred par dnevi se je trdilo neko častniško poročilo s fronte, da v Gorici ni videti civilnega prebivalstva, da morajo biti tam samo neka podrejena poveljstva in nekoliko vojaških oddelkov s potrebnimi sanitetnimi zavodi. Toda oglašajo se Slovenci iz Gorice, kar prča, da je tam ostalo nekaj prebivalstva in biva tam nepretrgoma, pisma iz Italije pa pričajo, da so Italijani internirali precej ljudi iz Gorice. Vsekakor je civilno prebivalstvo v goriskem mestu, prav veliko ga pa ne bo. Te dni je pisal iz Gorice Fran Bratuž, tiskarniški sluga in raznašalec listov. Pravi, da se mu razmeroma dobro godi, da stanuje v ulici Sv. Ivana, njegov sin pa da študira v Vidmu. Ta sin je bogoslovec. Nekdo je hotel vedeti, kako je s njegovo hišo v Gorici. Pisal je svojemu sinu, ki je v italijanskem vletništvu in ta je potem neke osebe, ki biva v Gorici, izvedel, da je hiša zaprta, vrata zabita, kakor so Italijani storili pri vseh onih hišah, katere so našli prazne, in baje so nanje pripeli listke z napisom, da se nahaja poslopje pod vojaškim varstvom. V Gorici so ostali med drugimi trgovci Fon z materjo v Semeniški ulici; Leban, ki je vodil hotel »Pri jelenu«, trgovci Kožman v Raštelu z družino, stari vpokojeni sodnik dr. Oblak in drugi; o teh se ne ve nič, kaj je z njimi. Počasi pa bomo menda le izvedeli, kje se nahaja ta ali oni in kako je v resnici sedaj v Gorici.

»Frigido« straši sedaj po Cadornovih poročilih. Frigido imenuje Vipavsko dolino. In ta Frigido hodi sedaj po nemških, čeških, hrvatskih listih, kakor pač ga čitajo v poročilu korespondenčnega urada, ki pa tudi sam, kakor znano, rabi za čisto slovanske kraje v primorskih deželah laška imena, katere so se umetno ustvarila.

Novi sedež goriskega deželnega odbora na Dunaju. Goriski deželni odbor se je preselil iz parlamentnega poslopja v Josefstadt, osmi okraj, Schlesingerplatz 2. Deželni urad za begunce posluje še nadalje v palači deželnega odbora nižjeavstrijskega, Herrengasse 1, št. 13.

Samaritansko delo. Prečistiti knezoškojski krški ordinarijat v Celovcu je poslal Posredovalnici za goriske begunce v Ljubljani znatno svoto, ki je bila nabrana povodom odloka z dne 29. avgusta 1916 št. 3164, dne 15. oktobra 1916 v imenovanju škofiji, da se s tem deloma olajša pomilovanja vredno stanje beguncev na Koroškem. Posredovalnica se pred. knezoškojskemu ordinarijatu za to samaritansko delo in sočutje do naših sorolakov tem potom najtopleje zahvaljuje.

V Škofji Lohi leži težko bolan samaritanec Ivan Murovec, kanonik iz

V Korini se je sredi povratni predzupan Giovanni Panzera, ki je voščena internirani v Italijo.

Dr. Sela na Kryn je vadel juna. 16. sp. 1916. 16. septembra 1916

Hugo grof Aversperg, stotnik in baterijski poveljnik. Njegovo truplo so položili včeraj v Gradcu v rodbinsko rakev.

V Floranci so nahaja znani baron Ritter iz Monasteria pri Oglej. Bil je hudo bolan. Tam je tudi v goriski deželi dobro znani grof Henrik Dubsky iz Meduje, tudi iz je bil bolan.

V italijanskem vletništvu se nahajajo po poročilu, dolem informacijskemu uradu v Vagn: Anton Vekjet iz Gorice, 42 let star, v Sulmone Font d' Amore 2 Rep., Valentin Vodičar iz Bat (?), 19 let star, v S. Maria C. V.; Ivan Forluga, iz Trsta, 20 let, v Alamuri; Anton Frančeskin, iz Kestanjice, 32 let, v Asinari 2 Rep.; Alojzij Jasnič iz Kormina, 22 let star, v Castel del Trebro; Josip Juretič, iz Idrskega, 24 let star, v Sulmona, Font d' Amore, 2 Rep.; Peter Mažgon, iz Tolmina, 24 let star, je umrl v Franciji dne 8. marca 1916; Avgust Čok, iz Trsta, 21 let, se nahaja v Noto S. Giovanni; Andrej Žigon, 46 let star, v S. Maria C. V. (kraj rojstva ni razviden).

Na sramotni oder z življenskih spekulacij in navljalec cent. Tržaški namestnik je razposlal vsem okr. političnim oblastim odlok, po katerem se kazenske razsodbe, zadevajoče spekulante in navljalce, razglaše s tem, da se nablijejo na uradni deski politične oblasti in občine, v kateri biva kaznovana oseba. Hujši slučaj se imajo objaviti v časopisu.

Ponesrečil se je 25. t. m. mežnar Anton Veljak. Pokopali so ga včeraj v Trstu.

Razpisanih je 10 mest skladiščnih nadzornikov pri državi železnice. Pričeta plača 1000 K, sistemizirana stanarina in pristojbina za službeno obleko. Odsluženi podčastniki naj vložijo prošnje do 5. februarja pri ravnateljstvu državnih železnic, ekspozitura Ljubljana. Treba je znanja nemščine in enega v obsegu c. k. ravnateljstva drž. železnice Trst domačega deželnega jezika.

Sneg v Pulju. Po Goriskem, Trstu in Istri je zadnje dni snežilo in tudi Pulj je dobil belo oblečilo. »Hrvatski List« pravi, da ker so v Pulju stisnjeni v enoličnost življenja trdnjavskega mesta in vtrujeni od večnega vjevanja, jim je bil ta za puljsko mesto neobičajen gost, ki je s severom krenil v istrsko pokrajino, mil in dobrodošel.

Pretrpeli prizori so se odigravali pri potopitvi parnika »Zagreb«, ki je bil torpediran po italijanskem podmorskem čolnu ob dalmatinski obali. Ivan Matijanič, ki se je rešil v Split, pripoveduje, da je on spal ob krmlju. Kar naenkrat se je zbudil na morju, kamor ga je vrigo, ali k sreči se je nahajal na kosi ladje, ki je plaval proti bregu. Vrgli so mu na pomoč vrvi, katere se je oprl in se rešil. Slišal je strašne klice na pomoč in videl neko ženo, kako je klicala in molila, ali se ni mogla oprjeti resilne vrvi, marveč se je vtopila. Kapetan Ahil Tuhtan je poginil skoro blizu kraja. Mnogo oseb se je potopilo v parobrodu.

Zmrznili na poti iz Kastva v Brgradac. Kastav, 25. januarja. Včeraj 24. januarja so šli 1 mož in 3 fantje, stari 15 do 16 let, iz Kastva preko Učke in Planika domov v Brgradac. Na poti v Planik so v snegu omagali in zmrznili. Enega fanta so iskale naši danes zmrznjenega, a drugih treh ne morejo najti; pokrili jih je sneg in ne zna se, na katerem kraju so ostali.

Umri je gosp. Ojuro Vidmar, ravnatelj tobačne tovarne v Senju, priljubljen mož pri delavstvu in pri meščanstvu na Reki, kjer je bil dobro znan.

Olika v Dalmaciji brsti in začne skoro cveteti. Zadrski »Narodni List« poroča: Olika je počela izvanredno tako brsteti, da čez mesec dni začne cvesti. Pojav, kakršnega se nikdo ne spominja, da bi se to dogajalo v januarju. Ali najmanjši mrz uniči brsti in olika ne bo cvetela in dala sadu.

Srečo je napovedovala na Reki neka Marica Mestek, in sicer na fitžol: 21 je bilo belih in 1 črn in s tem je prorokovala številnim svojim posetnikom in posetnicam, kaj jih čaka v bodočnosti. Slednjič je izvedela za to policija in postavila vedežvalko pred sodnijo, ki jej je prisodila mesec dni zapore in 200 kron globe. Pri razpravi je trdila Mestekova, da se je v Trstu vozila k njej gospoda v kočiji in avtomobilih in nikdo jej ni branil tega. Na Reki je zaslužila 60 kron na dan. K razpravi je prinesla s seboj tudi fitžolčke, 21 belih in 1 črna, pa je hotela tudi sodniku napovedati srečo, ali ta se je zahvalil z gori navedeno razsodo.

Išče se Jožefa T o m a z i t a Marilijnega Celja nad Kanalom, ki je služil v Gorici, ulica Leon št. 62. Naslov naj se naznači Posredovalnici za goriske begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 33.

Dnevne vesti.

— Poklonitvena deputacija kranjske dežele bo sprejeta od Nj. Vel. cesarja v sredo 31. t. m. ob 3. popoldne. Deputacija obstaja iz korporativnega dež. odbora, več dež. posilancev vseh treh strank, ljubljanskega knezoškofa, ljubljanskega župana ter več županov in občinskih svetnikov drugih kranjskih velikih občin.

— Novi kapitan cesarske aršijske telesne garde. Cesar je dovolil, da stopi dotedanji kapitan aršijske telesne garde, generaloberst grof Beck v pokoj ter je imenoval za njegovega naslednika generalobersta Viktorja Danklja, ki vsled slabega zdravlja ne more več delovati na bojiščih. Grofu Becku je izrekel cesar s posebnim lastnoročnim pismom laškavo priznanje in zahvalo. Generaloberst Dankl je prvi kapitan cesarske garde, ki ni plemič.

— Podpis vojnega posojila. C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali podpisala je na V. vojni posojilo za lastni račun 23 milijonov kron, vsled česar se skupni podpis tega zavoda na dosedanjih petih vojnih posojilih zviša na 77.500.000 K.

— Vojaški lovski bataljon. Ki so se udeležili začelom septembra 1915. bojev pri Sinkowu v vzhodni Galiciji in ki bi mi mogli povedati, ali je moj svak Karel Vunč, enol. prostovoljec-četovodja 7. lov. bat. 4. stotnije, padel ali je bil ranjen ali vjet, prosim lepo, da mi to sporočijo. Robert Jarušek, administrator L. Novin, Brno, Moravsko. (320)

— Deželno gospejno pomožno društvo Rdečega križa za Kranjsko v Ljubljani je čestitalo Nj. c. in kr. Visokosti maršalu nadvojvodi Evgenu k podeljenju najvišjega vojaškega odlikovanja velikega križa Marije Terezije reda, na katero čestitko je došel sledeči zahvalni telegram: Predsednik del Cott v Ljubljani. Moja prisrčna zahvala za meni v imenu Deželnega in gospejnega pomožnega društva Rdečega križa v Ljubljani poklonjene srčne čestitke. — Maršal nadvojvoda Evgen.

— »Glasbena Matica« priredi v torek, 6. februarja, ob 8. zvečer v franciskanski cerkvi svečani dobrodelni koncert v počestitev spomina blagopokojnega cesarja Frana Josipa I. Izvajalo se bo krasno delo svetovne literature večno lepi Mozartov Requiem s sodelovanjem pevskega zbora, štirih solistov, orkestra in orgel. — V nadaljnjih dveh dobrodelnih koncertih v sredo in četrtek, dne 7. in 8. februarja, pa bo Matica poleg drugih skladb izvajala v unisoni dvorani prelepo proroško pesem Gregorčičovo »Soli«, kakor jo je zložil naš mojster P. Hugolin Sattner za soli, mešani zbor in orkester. — Vstopnice za te koncerte se bodo od toka 30. t. m. dalje dobivale v predprodaji v trafiki, Prešernova ulica 54.

— Iz sele mestnega gremlja dne 26. januarja 1917. Zofiji Hronekovi, roj. Valentovi, ki je bila svoj čas pri parcelaciji njenega vrta v Slomškovi ulici št. 6 del vrta brezplačno odstopila mestni občini za podaljšanje Čopove ceste, a bi ga sedaj rada nasadila v zelenjavo, ker ga mestna občina faktično še ne potrebuje, se prepusti svet do vsakokratnega preklica proti priznavni najemščini 10 K na leto pod tem pogojem v zakup, da za morebitne pridele ne bo zahtevala nobene odškodnine, kakor bo mestna občina sama potrebovala svet. Parcelo sme prozorno ogradiš. — Ani Prevorkovi, stanujoči na Privozu št. 17, se odda v najem mestni svet na Prulah ob Ljubljani proti priznavni najemščini letnih 40 v. Josipu Semetu, vlakovodji južne železnice, stanujočemu v Japljevi ulici št. 4, se pa podaljša zakupno dobo za mestni svet za parketno tovarno in avgmentacijskim skladiščem ob Cesti na južno železnico proti dosedanjim zakupnim 3 kron se za tekoče leto. — Prošnjo Ivana Sušteršiča, vžltkarja na Illici št. 43, da bi se mu prepustilo mestna travnika pri »Rdečem križu« ob Dolenski cesti proti letni najemščini 140 kton za 5 let v najem, se odkloni, ker bo rabila travnika mestna občina sama za pridobivanje krme za mestne konje. — Tvrđki S. Tönnies na Dunajski cesti se podeli stavbno dovoljenje za preureditev obstoječe šupe v pisarniške prostore in skladišče za les ter za zgradbo nove odprte šupe s hlevom za 6 konj in stanovanjem za oskrbnika, toda le provizorno, ker v situacijo vrisane ceste ne soglašajo z regulacijskim načrtom mesta. — Posestnici Mariji Koželjevi se podeli stavbno dovoljenje za zgradbo nove enonadstropne hiše na voglu Škofje in Ilirske ulice. — Adolfu Reichu, barvarju in posestniku na Poljanškem nasipu št. 4 se podaljša rok za izpeljavo novega betonskega kanala s opuščenimi Ozki ulici, kolikor je še

bil kupil od mestne občine, do konca leta 1917. — Adolfu Zobjeku, mesarju in prekajevalcu na Poljanški cesti št. 55, ki se je vrnil od vojakov, se dovoli zopet postaviti stojnico na njegovem starem prostoru v Solškem drevoredu.

— »Ljubljanski Zvon.« Prva številka »Ljubljanskega Zvona« je dotiskana ter se bo razposilala naročnikom še tekom prihodnjega tedna.

— Ljudskošolske vesti. Pavla Semen je nameščena za provizorično učiteljico v Koroški Beli, Olga Krašovec za suplentinjo v Rožnem dolu, Ana Mencin na Raki, Berta Pišlar v Šiški.

— Na 3. jerskih solinah danes radi rojstnega dne nemškega cesarja niso imeli poduka.

— Zdravniška vest. Ordinacija za očesne in ušesne bolezni po umrlem višje medicinskem svetniku dr. Bocku v Ljubljani je prevzel strokovni zdravnik dr. E. Dereani iz Gorice.

— Nakupovanje konj iz proste roke pri klasifikaciji konj 1917. C. in kr. vojna uprava bo v letu 1917. ob priliki klasifikacije konj nakupovala konje iz proste roke v vseh kraljih, kjer se bo vršila klasifikacija konj. Vsak posestnik konj lahko pri tem ponudi prostovoljno svoje konje v prodajo. Nakupovali se bodo tudi konji z razvidnicami in žrebci. Prodajalec mora od kupnine plačati kolek za pobotnico in pogodbo.

— Pogrebno društvo »Marijine bratovščine« svojim članom. Kdo med nami ne občuti v teh žalostnih časih negmerne draginje, s katero so prizadeti vsi sloji človeške družbe. Ta nenaravna draginja pa tudi našemu društvu ni prizanesla, katerega 2156 članov večinoma pripada delavskemu stanu. Če se vpošteva, da je pred nedavnim časom stal za odraškega pogreb 72 K, sedaj pa stane 140 K, tedaj ni čuda, če je društvo v preteklem letu za 155 pogrebov izdalo K 14.581.49. Podražile so se namreč vožnje pri mrtvaških sprevedih, krste, svečala, jame na pokopališču, zvišati so se pa morale tudi plače nosilcem in svetilcem. Iz tega je razvidno, da je bilo vodstvo primerano, da zabrani hiranje društvenega kapitala, zvišati dosedanje plače prispevke ter se bode zanesel, všteti prihodnjo svečnico, pobiralo za letne doneske po 4 krona. Zvišala se je pa ob enem primerna vstopnina tudi vsem tistim članom, kateri so enkrat za vselej za celi pogreb vplačali po 72, 103, 105, 110, 120 ali 130 kron s tem, da doplačajo primanjkljaj od te svote do zneska 150 K, in če se jim vstopnina vrne ter prenehajo biti društveni člani. — Kadar pa nastanejo zopet ugodnejše razmere, bode vodstvo gotovo vse storilo, da se vplačila društvenikom zopet olajšajo.

— Nesreča s avtomobilom pred tobačno tovarno. Priče nesreče pred tobačno tovarno na Tržaški cesti v nedeljo dne 6. svečana 1916, pri kateri je bila od nekega vojaškega avtomobila povožena mala deklica, se prošlo, da se pismeno prijavijo tukajšnjemu vojaškemu sodišču k št. E. 5374/16 ali pa oglašijo v šentpeterski vojašnici, soba št. 61.

— Poročilo se je danes gospod dr. Fran Lozar, c. kr. avskultant, z gospico Silvijo Bučar, hčerko c. kr. sodnega svetnika v Novem mestu. — Čestitamo!

— Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 14. do 20. t. m. se je rodilo v Ljubljani 21 otrok, 2 sta bila mrtvorojena, umrlo je 27 oseb, med njimi 14 domačinov. En tujec je umrl za jetiko. Razen teh je umrl še en vojak za grižo. Oboleli pa so za tifuzom 1 domačin, 1 tujec in 27 vojakov, za grižo 34 vojakov, za vrtico 1 domačin in za trahom 30 vojakov.

— Smrtina nezgoda na železnici. Uslužbenec južne železnice v Postojni Ferdinand S. o. j. je šel po železniškem tflu domov. Pri Rakitniku ga je zagrabil lokomotiva, ponočnega vlaka in težko poškodoval. Soka je umrl v bolnišnici v Postojni. Zapuščena žena in tri otroke.

— Več krvavih in leirnih klebas. pa nekaj svirjskega mesa so odnesli neznan tatovi posestnici Jeri Oladek v Žlebih. V Laškem so ukradli Ivanu Jelencu 80 klebas, potem so obiskali še soseda in mu tudi pobrali raznih reči.

— Velikanska senca je vjel v Inl na Tirolskem, dne 21. januarja 1917 naš rojak gospod Slavko Plemelj z Bleda. Krasna žival je tehtala 20 kg. V istem okolišču se nahaja še eden mnogo večji eksemplar, ki bo tudi to zimo romal v kranjski nahrbtnik. Sulci te velikosti so zelo redki, ker jim kanalizacije rek in onesnaženje vode vsled industrije onemogočuje obstanek.

— Ameriška senzacija. ... nikdo ni znal, od kod privedla je pot. ... v tujaknjem kino »Ideal«. Danes sobota, dne 27. nedelja, dne 28. ponedeljek, dne 29. t. m. se v kino

»Ideal« sledeči učinkovit spored predvaja: 1. »Zadnja moda«. O. G. harda Dammana veseloigra - dvojeanka. Avtor, Helena Voss in Hansi Dege v glavnih vlogah. 2. ... nikdo ni znal od kod privedla je pot ... roman iz življenja ubožne ameriške deklice. Maks Marsch, Robert Harrön in Wod Lowrey, znani ameriški umetniki v glavnih vlogah. — Mladini ni primerno — Kino »Ideal«.

Našla se je denarnica s srednjo vsoto denarja in druge stvari. Izgubljeni dobi nazaj v tobačni tovarni pri gospodu portirju.

Aprovizacija.

+ Iz seje mestnega aprovizacijskega odbora, dne 26. januarja 1917. Nakupilo se je in se se nakupi nekaj množino špeha in masti. Nekaj te masti se bode odprodalo v kratem v vojni prodajalni na masčobne karte, dočim je ostala zaloga namenjena za čase najhujše potrebe in pomankanja masti. Mestna aprovizacija bode pravočasno razglasila, kdaj se oddaja mast in se občinstvo naproša, da s tozadevnimi vprašanji ne nadleguje aprovizacijskih uradov, ker se s tem le delo obremenjuje in se odvzame uradu čas, ki bi se moral porabiti za nujnejša opravila. — Velike nerednosti se dogajajo pri prodaji prašičjih izdelkov. Meso in posebno špeh se skrivoma izvaža v velikih množinah. Neobhodno potrebno je, da dobi aprovizacija popolno kontrolo nad blagom razdeljenim mesarjem. Zato se ponovno in nujno prosí deželno mesto za dobavo klavne živine, da takoj odredi, da bo mestna aprovizacija sama razdeljevala mesarjem prašiče, kot se že to godi pri teletih in govedih. — Krompirja ne bo. Dovož je popolnoma odpovedal in tudi pričakovati ni, da se v doglednem času zboljša. Mestna aprovizacija bode sicer zastavila vse svoje moči, da se odpomore temu udarcu prehrane posebno pri revnejših slojih, ki niso imeli sredstev, da si preskrbe zalogo, vendar kakor rečeno, upati ni, da se dovoz zboljša. Občinstvo se v lastnem interesu opozarja, da seže po nadomestnem krompirju — koleradi. Aprovizacija ima na zalogi večjo množino kolerade in jo naroči še 10 vagonov. Kolerado se dobi vsak dan v aprovizacijskem skladišču na Dunajski cesti. Aprovizacija bode tudi s fiziološko skušala odkodovati one, ki niso dobili krompirja in sicer na ta način, da se bo oddalo na odrezke za 10 kg krompirja 1 kg fižola. — Deželna vlada je privolila v rekvizicijo zelja in repe pri ljubljanskih trgovcih. Del rekviriranega blaga odpade vojaštvu, dočim je mestni magistrat za ostalo repo in zelje odredil, da se sime prodajati le na drobno na trgu. — Pekarji Ivan Okorn v Spodnji Šiški se odslej tudi prične oddeljevati moka za peko kruha.

Razne stvari.

• Oblike na Švedskem so se poražile za povprečno 50 odstotkov, čevlji pa za 30 odstotkov. Švedski listi so menda silno razburjeni. Pač še ne vedo, kaj je draginja...

• Petrolej v Budimpešti. Od 1. februarja bo v Budimpešti dobivati petrolej samo na nakazila. Liter bo veljal 62 vinarjev. Za stanovanja se bo dobivalo na mesec dva litra, za kuhinje en liter.

• Vjeta morilca. Pred nekaj dnevi je bila na Dunaju usmrjena in oropana gospa Gizela Loschitz. Polcija je dognala, da sta izvršila ta zločin njena postrežnica Viljemina Lichtenekar in njen ljubimec Aleksander Hirt. Oba sta pobegnila v Gradec, kjer sta bila zdaj aretirana.

• Pomoralec vojaških izkaznic. V Parizu so aretirali nekega Chantanta in več njegovih tovarišev, ki so dezertirjem in drugim ljudem, ki so se hoteli rešiti vojaške službe, izdelovali ponarejene vojaške izkaznice. Delali so kar na debelo in si dali falsifikate silajno plačevati.

• Umrl je 25. t. m. v Berlinu bivši guverner nemške afriške kolonije Kamerun von Puttkamer, znan radi svoje krutosti, ki je svoj čas dvignila mnogo prahu ter končno provzročila, da je bil odpoklican. Kamerunsko kolonijo so takrat imenovali »Puttkameruna«. Von Puttkamer je bil 62 let star.

• Prva ministrska tajnica. V službo vlade je stopila kot prva ministrska tajnica mies Stevenson. To je prva pračnica v visoki državni službi. Miss Stevenson je bila doslej privatna tajnica ministrskega predsednika Lloyd-Georga. O njej poročajo, da je odlična turistinja in leskovno zelo izobražena.

• Rešitev iz gotovnega podmorskega čolna. Aba je podmorski

čoln dobil take poškodbe, da se ne more več dvigniti na površje, tedaj se poslužil posadka zadnjega sredstva: rešilnega aparata, ki sestoji iz vrče s kisikom in pa iz plavalnega telovnika. Tako opremljen mornar zleze iz podmorskega čolna, se oklene vrvi, na kateri je privezana boja za vzgön, in hitro se začne dvigati proti vrhu. V vsakem aparatu je kovinasta steklenica s krepčilno pljačo. V gotovi višini je pet minut odmora radi kroženja krvi, nato splava vojak na vrh.

• Literarna produkcija je med vojno seveda povsod nazadovala. Leta 1913. je izšlo v nemškem jeziku 35.078 brošuranih spisov, leta 1915. pa le 23.553. Večinoma so spisi posvečeni vojni. Na francoskem je izšlo 1913. leta 10.758 knjig, 1915. leta pa 8897. V Italiji je izšlo 1914. leta 11.323 knjig, 1915. leta pa 11.431. Švica se je najbolje obnesla: leta 1914. je tam izšlo v raznih jezikih 1470 knjig, leta 1915. pa 1718. Med temi je tudi največ vojnih in političnih spisov. Posebno se je pomnožila literarna produkcija na Danskem. Najslabše pa je bilo v Združenih državah.

• Zvest pos. Na ruski fronti je imel neki nemški častnik lepega ovčarskega psa. Nekoč se je posrečilo Rusom vdreti v nemške järke. Omenjeni nemški častnik je ob tej priliki padel, njegovemu psu je pa krogla prebila zadnjo nogo. Čez tri ure so Nemci izvršili protinapad in znova osvojili järke. Tu so našli ubitega častnika, poleg njega pa žalostno tulčega njegovega psa. Na nogi je imel rusko obvezo — očitno je sovravnika ganila zvestoba revne živali. Le s silo so mogli spraviti psa od trupla mrtvega gospoda. Zvestega psa so poslali svojem ubitega častnika.

• Povzročevalec zlatenice. »Temes« poroča: Tekom vojne se je v francoskih četah večkrat pojavila zlatenica kot epidemija. Ravno tako tudi med japonskim vojaštvom v Tokiju. Japonski zdravniki so začeli bolezni natančno preiskovati in odkrili nov mikrob, ki je po obliki podoben vzbujevalcu sifila, bolezn, po bistvu pa je različen od njega. Novi mikrob imenujejo spirochaeta litchaemorrhagiae. Preiskave, ki so jih nato izvedli tudi na Francoskem, so podale enak uspeh. Morski prašički, katerim so vbrizgali kri obolelih vojakov, so v nekaj dneh dobili zlatenico. Sedaj iščejo zdravniki serum proti zlatenici. Poizkusi s salvarzanom so imeli popolnoma negativen uspeh.

• Sleparska družba v Lvovu. Prav čudno sleparsko družbo je izsledila policija v Lvovu. Sleparki so plenili zlasti manjše trgovce. Prišli so v kako trgovino, se izkazali kot policijski funkcionarji in rekli, da imajo nalogo, pregledati vse zaloge. Mnogi trgovci so se dali premetiti in so dali »policijskemu komisarju« večje ali manjše zneske; najbrž niso imeli čiste vesti. Vodja te sleparske družbe je bil neki Harsch Saphir, kot policijski komisar pa je nastopal neki Rohr. Sleparki so bili tako predrzni, da so nekaterim trgovcem, pri katerih so našli skrito blago, naložili kar do 30.000 kron globe ali pa so blago »zaplenili«, a je proti položitvi primerne kavnice začasno pustili pri dotičnem trgovcu. Doselej ima policija štiri iz te družbe pod ključem, druge pa še išče.

• Sladkor in saharin. Urad za prehrano namerava s različnimi odredbami še bolj omejiti porabo sladkorja. Prepovedal bo kavarnarjem dati kavo in še bolj omejiti porabo sladkorja za izdelovanje slaščic in likerjev. V kavarnah bo dovoljeno dati namesto sladkorja saharin. To je izdelek, ki nima nikake redline vrednosti, pač pa posadi kavo itd. še bolje, kakor pravi sladkor. Doselej je bilo prodajanje saharina sploh prepovedano, a le za to, da bi tovarnarji iz sladkorja laglje delali velike dobčke. Tudi odslej ne bo saharin pristopen splošnemu konzumu. V Avstriji imamo le eno tovarno za izdelovanje saharina. Iz Nemčije so v našo državo uvažali saharin pred vojno v steklenicah, v katerih je bilo po kakih 300 drobcev, taka steklenica saharina je tedaj veljala 2 K 50 v, zdaj pa velja 8 K 68 v.

• Milijonska goljufija v Berlinu. Omenili smo že velikanske goljufije, ki jih je znala v Berlinu vzpizoriti vdova Marija Kupfer s pomočjo svojih hčere in s katerimi je razne staršje gospode ogoljufala za več kakor tri milijone kron. Preiskava o tej goljufiji spravlja na dan vedno nove posamičnosti. Marija Kupfer in njena hči sta živeli nad vse razkošno. V kletih njih stanovanja je našla policija več tisoč steklenic najfinjših francoskih in nemških vin in koktajlov ter cele zaboje najdražjih cigarek. Še bogatejša in dražja je našena zaloga oblek, krvi in drugih toaletnih stvari. Take na primer naš

1000 parov nogavic. Koliko sta ženski potratili, kaže najden račun iz meseca decembra; po tem računu sta izdali za svilene hlače, trajce, čipke in drugo perilo 19.000 mark. Sploh je Marija Kupfer upravljalna za pravljala. Vsak dan je povabila vse polno ljudi in jih silajno gostila. Računa se, da je potratila na mesec do 50.000 kron samo za gostije. O Božiču je priredila za revne otroke božičnico, ki je veljala nad 30.000 K. Med žrtvami Marije Kupfer je tudi neki avstrijski veleindustrijalec. Ta je vložil v podjetje Marije Kupfer 500.000 mark in je dobival od svoje ga denarja mesečno 12 odstotne obresti. Ko je Marija Kupfer hotela veleindustrijalcu znižati obresti, sta se sprla in veleindustrijalec je dobil ves svoj denar nazaj. A vesel tega še ne more biti, kajti zdaj ga tožijo, da mora denar vrniti.

• Aprovizacijske sleparije v Budimpešti. Ze dlje časa izsledujejo bosanske in ogrske policijske oblasti sleparije, ki so se zgodile pri aprovizaciji mesta Sarajeva in pri napravi za preskrbo živil nastavljenem bosanskih dež. železnici. Zdal je bil aretovan visok uradnik bosanske dež. vlade, ki je bil zadnji čas v uradni lastnosti dodeljen vladi v Budimpešti. Dajavje je izvršil neki dunajski veletržec, ki je že zaprt, poleg teh dveh pa je zaprtih še 17 mestnih uradnikov in funkcionarjev v Sarajevu. Obdolženi so goljufije, poverjenja in zlorabe ufadne oblasti. Delali so kupčije na ta način, da so plačevali budimpeštanskim in dunajskim tvrdkam fantastične cene za živila in seveda dobivali za to visoke provizije. V Budimpešti, na Dunaju in v Sarajevu so zaplenili za več kakor milijon bančnih vlog, ki so jih naložili ti sleparji. Največji znesek je naložil v Budimpešti omenjeni visoki uradnik dež. vlade. Kako brezvestno je postal, priča pri njem najdeno pismo, s katerim je sporočil nekemu liferantu, naj se ne vstraši, staviti tako visoke cene. Zagotavlja ga, za slučaj če bi prišel zaradi navljanja cen v konflikt z oblastim, da ga bo z vsem vplivom svoje visoke službe ščitil pred vsakim preganjanjem. — Ta visoki uradnik je bivši sarajevski policijski šef Edvard Oerdö. Ta se je zadnji čas zopet mudil v Sarajevu, kjer so ga aretirali. Z njim vred so bili aretirani magistratni svetnik Mirko Radić, Viljem Fischer in Karel Licht.

Naval krvi v možgane, oči, pljuča in srce z omotico, tesnobnostjo se pri ljudih, ki trpe na zagatenju, odstrani mlo in v kratkem času s uporabo naravne »Franz - Josef grenčice«. Taj. medic. svetnik prof. Mooren je »Franz - Josef grenčice« mnogokrat uporabljal na očesni kliniki v Düsseldorfu in sicer z zelo zadovoljivim uspehom.

Najnovejše vojaške usnjate zapostnece z uro in radium - žepne ure, v 100.000 izvodih uvedene pri armadi in mornarici, izvrstno služijo ter jih dobavlja v najboljši kakovosti po najnižjih cenah prva tovarna ur Jan Konrad, c. in kr. dvorni založnik, Most št. 1466, Češko. Predno kupite, naročite po dopisnici bogato ilustrovan katalog, ki ga vsakomur pošljem gratis in franko.

Darila.

Zamrli gospod Ivan Jasenc, trgovec v Ljubljani, Stari trg, je volil v svoji oporoki za Družbo sv. Cirila in M. v Ljubljani 500 K; knjižnici narodno napredne stranke pri Sv. Jakobu v Ljubljani 400 K in za oslepele vojake 400 kron.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala g. Olga Sirca pri Sv. Jurju ob Taboru 32 K 70 v, nabrane med odkritimi prijatelji naše šolske družbe v procvit v obmejnih krajih zatirane, nadebudne slovenske mladine. — Po g. Fr. Osetu je prejela družba 16 K, katere je nabral v povski družbi pri Cestnem Jožetu o priliki godovanja ga. Minke Podgoršek z moto: Pri Cestnem Jožetu sedeli, slovenske pesmi peli, b'li veseli, obhajali ge. Minke god. 16 K naj dobi Ciril Metod! — G. dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem, je daroval C. M. družbi 25 K, namesto vena na grob prijatelja g. Janka Forta. — Hvala!

Upravitelju naših listov so po: Za »Goriške begunce«: Nelmanovani 24 K 60 v. Srčna hvala!

Današnji list obsega 10 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnika in tisk »Narodne Sobotne«.

prodajalko
začetnico v trgovini z mešanimi blagom.
Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj
ali 1. marca. Ponudbe pod št. 24/338 na
upravnštvo Slovenskega Naroda. 33

SODE nove
in stare
od 56 litrov naprej kupi
A. OSET, p. Guštanj, Koroško.
Kupi se tudi steklenice kislih voda.

Stavbeni les.
Vežo množino bolj drobnega stavbenega
lesa (stoječega v zelo pripravnem kraju) je
na prodaj pri JOSIP ČERNE, Zgornja
Šiška št. 39. 343

Dvonedstropna
hiša
v mestu, z vrtom in 9 stanovanji se prodaja
Kje pove uprav. »Slov. Naroda« 335

Kupi se
-blagajna-
(Wertheimerica) št. 2 ali 3.
Ponudbe pod »blagajna/341« na
upravnštvo »Slov. Naroda«. 341

Stalna stranka išče
stanovanje
za maj
obstoječe iz kuhinje, 3 sob, poselske sobe
in pritlik, ako mogoče z električno ali
plinovo razsvetljavo. Ponudbe sprejme upr.
Sl. Naroda pod mej 1917/325.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja med boleznijo in ob smrti
naše iskrenoljubljene matere, ozir. sestre, tete, svakinje, gospe

Karoline Petsche

kakor za darovane cvetke in vence, in za častno spremstvo k
večnemu počitku, izrekamo našo iskreno zahvalo.

LJUBLJANA, 27. januarja 1917.

Zaljubljeni ostali.

Zahvala.

Povodom odkritosrčnemu sočutju k naši težki
izgubi, ki nas je zadela, izrekamo vsem darovalcem
krasnih vencev in obilemu spremstvu naše ljubljene
nepozabne mamice k zadnjemu počitku našo najiskre-
nejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo častiti duhovščini, ča-
stitim sestram sanatorija „Elisabetinum“ za ljubeznjivo
postrežbo, kakor tudi vodstvu bolnice Rdečega križa
„Ljudski dom“, gosp. dr. Mahru, gosp. majorju Kra-
maršiču, gosp. upravitelju Strzelbi, gospej M. pl.
Oron, celemu moštvu in cenjenim gosp. pevcom za
krasno žalostinko.

LJUBLJANA, 27. januarja 1917.

Frank, Avgust, Leopold Jurjovec.

SODE

petrolejske, oljane, katranaste,
barvne in snake vrste barve,
kupi vsake množine trdnja
ZALER & Co, Ljubljana, Franca
Jožica cesta št. 5. 340

Malinov sok

garantirano naraven, v najboljši rafi-
nadi vkuhan, v poštnih zavojih à kg
brutto po 17 K franko razpošilja

A. Tosek, Praga,
Kral. Vinogradi 1274 La.
Za večje dobave specialni oferti.

Trgov. sotrudnik

vojaščine prost in dobro izurjena

PRODAJALKA

v manufakturni stroki se sprejmeta
tako pod dobrimi pogoji. Ponudbe z
natančno navedbo dosedanjega službo-
vanja naj se pošljejo na upravo »Sl.
Naroda po št. 339.

Slamnate šolne

za dom

sem začel izdelovati na debelo
in jih pripravim, kot nadomestilo
za drago usnjeno obuvalo, posebno
za delo v sobah. 235

Pokusite, ne bode vam žal.

Fr. Cerar,
tovarna slamnih v Stobi, pošta
Domžale pri Ljubljani.

Potrebuje se v večji oficirski menazi
v Ljubljani nekaj

natakaric

in sicer za serviranje opoldne med 12—2 uro
ter zvečer med 7—9 uro
Reflektira se samo na zdravo, čisto in pošte-
no osebo, nemškega jezika vsaj za silo
zmožnosti. Plačilo: prosta hrana in plača po
zmožnosti od 30 K mesečno naprej. Na
udove in sirote po padlih ali invalidih ter
hčere vpoklicanih se bo v prvi vrsti oziralo.
Natančnejši pogoji v nedeljo in ponde-
ljek od 11—12 ure, ter 6—7 ure v pisarni
uprave Franciskanske ulice št. 6/L
na dvorišču. 342

prazno SOBO

bolj veliko, s posebnim vhom, ako se dobi
tako dobra stranka, da bi jo odstopila, Ponudbe
upravi Sl. Naroda pod »odstop 334«.

Enonadstropna

hiša

v Šoštanju z velikimi gospodarskimi poslonji
in prostori, v katerih se je nahajala nekdanj
usnjarska obrt, se takoj prodaja. Pri hiši je
tudi nekaj vrta. Vpeljana je električna raz-
svetljava, Pojasnila daje: 330

:: Zadržna zveza v Celju. ::

Prodaj mali umetni

MLIN

v Mariborski okolici z lepim stanovanjem,
gospodarskim poslojem, sadonosnikom in
brajdam. Vode tudi v suhih časih dosti.
Cena K 9.000. Natančnejše pri Karl Novak,
Koce pri Mariboru. 332

Prazne vreče

vseh vrst in v vsaki množini kupuje
vedno ter plačuje najdražje

trgovska trdnja

J. Kušan, Kranj, Gorenjsko.

3729

Sprejmeta se 1 ali 2 energična

delavska preglednika

v starosti 35—50 let v rudokop
na Gorenjsko. Plača po dogovoru.
Ponudbe na upravnštvo »Sloven-
skega Naroda« pod »energijne 333«.

Karel Linhart

urur

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.

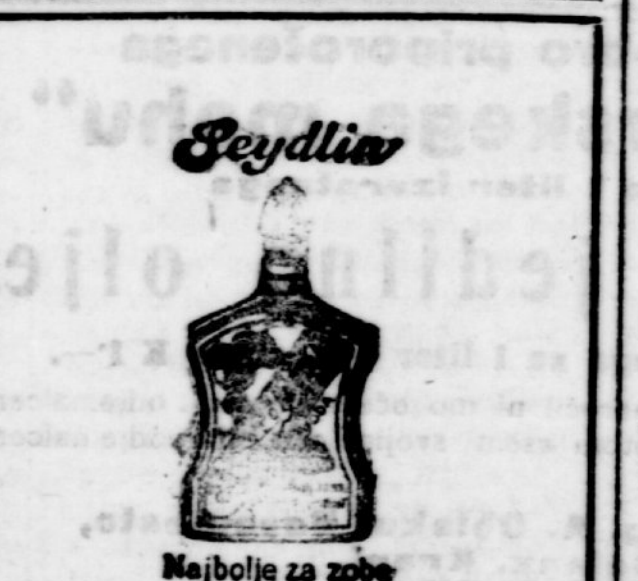
Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur
na nihalo s polnim bitjem, ston-
skih in kuhinjskih ur, budilk.
Niklaste vojne ure, ure v zapeljivih
z radijem kazalnikom ali brez njega,
zaloga srebrnih in niklastih ur »Ome-
ga« po najnižjih cenah. 131

Popravila se izvršujejo najbolje.

Zenitna ponudba.

26 let stari uradnik južne Ze-
leznice, priključne zunanosti,
plemenitega značaja, neomade-
ževane preteklosti, želi v svrhu
takojsne ženitve znanja z gos-
podarstva iz boljše družine, 20 do
24 let staro, s premoženjem in
dobrim srcem. Samo resne po-
nudbe želi se s slikami. Diskre-
cija — častna stvar! Ponudbe
je poslati na upravo Sl. Naroda
pod št. 101/336.

Beydlin

Najbolje za zobe

135

Lasne kite

najboljše kakovosti po 8, 10, 12,
14 in 16 kron; lasne podloge in
mrežice vseh vrst; »Merli«, barva
za laso in brado od Dr. Dračica
po 2 in 4 K, lasne vode in masle;
Sampson za umivanje las, šampon
in puder po 1/2 in 1 K. d. priporoča

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Pozor! Zaradi vstopanja v vojaško
službo je hotel odprti samo za
predajo blaga in sicer vsaki dan samo
od 9 do 1/2 in v nedeljo od 9 do 11
po urah.

Gonilne jermene dobavlja

takoj

Naslov brzojavk: **Kattner & Co., Gradec 39.**
Gigant, Gradec.

Stanovanje

v novejši hiši obstoječe iz 4—5 sob z
električno razsvetljavo se išče za
majev termin. Ponudbe pod »Maj«
4306 na upr. Sloven. Naroda.

Pes bernardinec

dober čuvaj, se prodaja
v Streliški ulici št. 26.

Karl BATERIJE

za žepne svetilke so var-
stveno zaznamovane, odlično
najboljše. 308

Dobro se povsodi.

-Landauer-

dobro ohranjen, se prodaja. Pošva
se v Tobačni tovarni v Ljubljani
pri portirju. 320

Sprejme se dobro izurjena

prodajalka

v mešanem blagu, večja tudi šolske.
Hrana in stanovanje v hiši. — Pismo
ponudbe z natančno navedbo dosedanjega
službovanja naj se dopošljejo na A. Šušnik,
Zaloška cesta št. 21, Ljubljana. 337

Učenka

iz boljše hiše in dobro šolsko naobrazbo
se sprejme v modni in manufak. trgovini
R. Stermecki v Celju.

Za stanovanje in hrano, za katero se event.
plača, je treba imeti v Celju sorodnike ali
znance. 334

Izboren nadomestek za pravo jedilno olje

za vsakovrstne salate, si vsakdo sam
lahko pripravi, če kupi zavitek mojega

islandskega Caraghee mahu

zavitek za 1 liter olja garantirano izbranega . . . K 1—

zavitek za 1 liter olja najfinejše vrste K 130

zavitek za 2 litra olja najfinejše vrste K 240

Dobi se pri

M. SPENKO v Ljubljani, Kopitarjeva ulica,

kakor tudi že pripravljen nadomestek olja za takojšnje uporabo
1 liter K 2—, (Tekoč nadomestek se po pošti ne pošilja). Poštna nagrada
in denarne pošiljave naj se pošiljajo na

Ivan Dežman, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

KINO CENTRAL

v deželnem gledališču.

V nedeljo 28. januarja ob pol 11. uri depoldno in ob 3. uri popoldne
v ponedeljek 29. januarja ob 3. uri popoldne

Kleopatra

ali

: Kraljica Nila. :

Svetovnoslavni film.

Velika sijajna zgodovinska drama po Shakespeareu.

Tudi mladini pristopno.

V soboto 27. januarja ob 6. in pol 8. uri zvečer, v nedeljo 28. jan.
ob 5., 7. in 9. uri zvečer, v ponedeljek 29. jan. ob 5., 7. in 9. uri.

Najnovejša in najzanimivejša aktualnost:

Naš zmagoslavni pohod

skozi Romunijo.

Najboljši doslej iziši posnetki. Pri vseh predstavah.

Pretrsljiva filmska igra v 6 dejanjih.

MIRKO PASQUA

Lotte Neumann v glavni vlogi.

Ni za mladino. Ni za mladino.

Pozor!

Vsaka predstava v soboto, nedeljo in ponedeljek

traja 2 uri.

Vstopnice avtoma samo za 10 vinar, za osebo.

Proda se

prazne sode100 kbt. od 3 do 7 kbt. — Ponudbe na
Ar. KAZNO, Dunajska cesta št. 14. 311**1000 5 h izvrstnih kock za juho**K 21— iz Prage dobavlja po povzetju
Tovarna HVM 57

MÜLLER & Co., Praga VII, 985.

Čokolado, piškote

in raznovrstne slaščice,

se dobiva na drobno in dobele
po nizkih cenah pri B. SAVNIK,
Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9.**8 vinarjev**(za dopisnico) stane Vas moj
glavni katalog, katerega se vam
odpošlje na zahtevo brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. l. iz. dr. dob. West (Grtz) 1466, Celica.

Nikljaste ali jeklene ankarice K 6, 7, 8
švicarske Roskopfankarice K 7, 8, 9, vojno-
spominske ure iz nikla ali jekla K 11, 12;
armadne radijeve ure iz nikla ali jekla
K 12. Masivne srebrne Roskopf ankarice
rem. ure K 19, 20. Budilke, stenske in stojne
ure v veliki izbiri po nizkih cenah. 3 letna
pisarna garancija. Pošilja po povzetju.
Nizka borila. Samojzno dovolj ali se povrne čez.**Kupujem in prodajam:**bodi pohištvo, steklenino,
nože, svince, porcelan, orožje,
pedebe, star denar, sploh vse,
kar je najmanj 50 let staro.Obenem kupim staro zobovje.
Posredujem za hiše, zemljišča itd.**Albert Derganc**brivec in koncesionirani starinar
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.**:: Vsakovrstne ::
slamnike**priporočam gospodom trgovcem in
slavnemu občinstvu za obilo naročitev.
Cene primerno nizke, postrežba kakor
je v tem času najboljše mogoča.**Fr. Cerar**tovarna slamninkov v Štebu
pošta in žel. postaja Domžale pri Ljubljani.**Ivan Bizovičar**

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svoje bogato opremljeno
vrtnarstvo ter okusno izdelane
vence, šopke in trakove.:: Izposojevanje
ob mrtvaških odrih
drevesne svetilice,
kakor tudi najfi-
nejše dekorativne
svetilice za dverane
in balkone. ::
Vsakovrstne sadike do
najzlahtnejših cvetic in
zelenjavi. Sprejemam na-
ročila na deželo. Vsa na-
ročila se izvršujejo točno
in solidno.
Brzojavke: I. Bizovičar,
vrtnar, Ljubljana. ::

Prodajam več mladih

divjih kostanjev in cipres.

Pianine, klavirje, Orchestrione,**S. KMETETZ**

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

iz mojega zelo dobro priporočenega
„Caraghe morskega mahu“
si lahko napravite 1 liter izvrstnega
nadomestila za jedilno olje.1 zavitek garantirano izbranega za 1 liter olja stane K 1.—
Ker mi vsled prevelikih poštnih naročil ni moč vse cenj. odjemalcem
povrati ustreži, si dovoljujem tem potom vsem svojim cenjenim odjemalcem
sporočiti, da se dobi moj mahza okolice Novo mesto pri g. A. Oblaku, Novomesto,
Kranj pri g. F. Dolenz, Kranj,
Trzin pri g. L. Levč, Trzin,
Jesenice pri g. M. Perušek, Jesenice,
Radovljica pri g. F. Para, Radovljica,
Skefja Loka pri g. J. Kečar, Skefja Loka,
Ljubljana pri g. Mariji Lukano, Kopitarjeva ulica št. 4.
in vseh boljših trgovinah. Poštna naročila najmanj 6 zavitekov sprejemam.**Ivan Urek, Ljubljana 6, Mestni trg št. 13.****Orehov les : kostanjev les**

v deblih

v polenih in deblih

kupim vsake vrstne množine po najvišji dnevni ceni

J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.**„SLOVAN“ XV. letnik**ilustrovan meseč-
nik za

književnost, umetnost in prosveto

priobčuje pesmi, romane, novele, povesti in razprave naj-
boljših slovenskih pesnikov, pisateljev in znanstvenikov.Vsaka številka „SLOVANA“ ima po 1 ali 2 eno- in več-
barvni umetniški priloge; reprodukcije del najboljših
slikarjev, kiparjev ter portrete pisateljev in umetnikov.Naročnina za »SLOVANA« znaša za vse leto 12 K, pol leta 6 K,
za dijake vse leto 10 K, za pol leta 5 K. Naročite »SLOVANA«
tako!

Naslov: „SLOVAN“, Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Perilo
za pletivo
v zalogi.

Izdelovanje novinarskih oprem.

Perilo
za deteta
v zalogi.

Ustanovljeno 1866.

Moško, damsko in otroško**perilo**

lastnega izdelka

daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen
priporoča**C. J. HAMANN**dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti,
častniških uniformiranj, zavedov, sa-
mostanov i. t. d. v

LJUBLJANA

Perilo po meri se izgotavlja najhitreje.

Istotam prva kranjska

pralnica in likalnica perila.

Motorni obrat.

Največje varovanje perila.

Najnoviši stroji.

Moški klobuki.

Priznana
najpoštenjša postrežba.

Posteljno perje, puh in krpak.

Športni predmeti.

Stanje vlog koncem decembra 1916 K 134.404.739-75.

Glavnica K 40.000.000.—

Podružnica
v Ljubljani**Češka industrijalna banka**Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav. :: Lombardiranje blaga. :: Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

Boj za mir.

Znani za Nobelovo nagrado počaščen pacifist dr. A. H. Fried je napisal v »Neue Züricher Zeitung« zamisel o mirovnem vprašanju. A. H. Fried je optimist in trdi, da so vrata k miru vendarle že nekoliko odprta. Mnogokrat da bo še izgledalo, kakor da bi bil ves trud zaman, toda kakor na bojiščih, tako moramo tudi v boju za mir proglasiti princip: vztrajajmo! Pričakovalo se je, da bo pomenila ententna nota korak naprej. Nasprotniki so jo sprejeli z za ničevalnim posmehom in so jo z ogorčenjem odklonili. Človek bi mislil, da je sedaj zopet vsemu konec. Ali je to res?

Ententa je naznanila svoje vojne cilje. Njene zahteve so prav objestne, toda ne pozabimo, da so to sumirane zahteve desetih držav. Če naj deset držav naenkrat pove, kakšno nagrado morajo dobiti za vojne žrtve, postane seveda seznam zahtev prav dolg. To je psihološko umljivo in se da razlagati s taktičnimi obzirami. Dokler ne vem, ali pride mir ali ne, se ne smem ničesar odločiti, ne smem oslabiliti elana svojega naroda niti za las. Toda moram si biti na jasnem, da s prvo zahtevo kupčija še nikakor ni sklenjena in da je pot do podpisane protokola še dolga. Življenje dela kompromise.

Vojni cilji entente so jako dalekosežni. Toda baš ker so tako obsežni, je mogoče proti njim nastopiti. Saj bi se morala vojna za take cilje, kakršne objavlja ententa, šele pričeti; uresničenje teh ciljev je odvisno šele od bodočih uspehov na bojiščih. Državniki centralnih držav bi si mogli biti svesti odobravanja vseh nevtalcev in lastnih narodov, ako bi vzeli te vojne cilje od pojutrajšnjega dne hladnokrvno na znanje ter vprašali entento, kakšne mirovne pogoje bi stavila danes. Vprašanje bi se glasilo nekako takole: Za vojne cilje, ki ste jih proglasili, bi se morali bojevati namovo, še dolgo in neznansko strahovito. Katere teh vojnih ciljev bi opustili, ako bi mogli že danes doseči konec vojne? Odgovor bi bil odločilnega pomena. Prihraniti si novo vojno, to bi moralo biti vredno znatnih koncesij. Temu spoznanju bi se ne moglo zoperstaviti niti javno mnenje v ententnih državah. Vojni cilji so vedno dalekosežni. Mirovne določbe se od njih vedno znatno razločujejo. Tembolj bi se razločevale od njih, če bi se sklepali mir, ne da bi ga kdo kot zmagovalec diktil.

Centralne države bodo gotovo tudi naznanile svoje vojne cilje. Ako bodo ti ravnotako dalekosežni kakor ententni, potem si obe skupini ne bodo mogli druga drugi ničesar očitati. Dana pa jima bo prilagodnost, da medsebojno postavita svoje zahteve po koncesijah. Ako vojni cilji centralnih držav niso tako dalekosežni kakor ententni, ako se držijo okvira »pravičnega in za vse sprejemljivega mira«, kakor je naznanila nemška vlada, potem bo ves svet za uje in ententa bo doživela težak diplomatičen poraz.

Tisti dan, ko bodo centralne države objavile svoje mirovne pogoje, se bodo vrata k miru še bolj odprla. Zahtevam po odškodnini in obnovi bo odzvet enostranski odji, ako se bodo stavile tudi od druge strani.

Pa tudi zahteva entente po »osvoboditvi« Italijanov, Slovanov, Rumunov ne bo več tako ostra, ako izgubi z objavo vojnih ciljev centralnih držav svoj enostranski značaj. Ta problem ni ničesar drugega, kakor revizija in zasiguranje narodnostnega principa. Razpravljati bi se moralo o njem prav mirno. Ne bil bi več nesprejemljiv, ako bi se ne govorilo le o »osvoboditvi« narodov, ki pripadajo centralnim državam, temveč tudi o osvoboditvi onih narodov (in teh ni malo!), ki upajo na osvoboditev izpod jarma ententnih držav. Ta »osvoboditev« bi se dala izvesti, ne da bi se moralo eno izmed velesil uničiti ali razkosati. Saj je samo na sebi brezumno, se tako pridno zavzemati za varnost in eksistenco malih držav, pri tem pa ogrožati eksistenco velikih, historičnih držav in njihov b. Stabiliteta Evrope, ki jo zahteva ententa, se ne da doseči s tem, da se izgrajijo posamezni narodi iz okvira velikih držav. Tako izvedba narodnostnega principa bi spreminila Evropo za desetletja v pravo vražjo kuhinjo vedno novih nemirov in novih vojn. Narodnostno vprašanje se mora na novo urediti in popolnoma razrešiti.

Temu spoznanju se danes ne more upirati nobena vlada. Saj je jasno, koliko nesreče je povzročilo baš narodnostno vprašanje. Slo bo za to, da dobijo tisti narodi, ki ne tvorijo samostojnih držav, pravico zadošča-

ti svojim potrebam v okviru držav, v katerih prebivajo potem mednarodne garancijske pogodbe. Tega varstva pa morajo biti deležne narodne manjšine vseh evropskih držav. Ugovor, da so bili vsi tožadenski poskusi dosedaj brezuspešni, ne velja, ako smo odločeni, ustanoviti po vojni mirovno zvezo z mednarodno eksekutivo.

Tisti dan, ko narodna misel in narodna propaganda ne bojeta več ogrožali varnosti narodno-mešanih držav, bo narodno vprašanje razrešeno in svobodnemu razvoju narodov v okviru katerekoli države se ne bodo stavile nikake ovire več. Od tistega dne pa tudi ne bo nobeden narod več stremel za tem, da bi se odtrgal od historične države, v kateri prebiva. Narodi bodo v resnici osvobodjeni, z njimi pa tudi države, ki se pod pritiskom irredente do danes niso mogle čutiti varne. Tako kakor danes nobena verska družba ne čuti potrebe se odtrgati od države, v kateri tvori manjšino, v bodoče tudi nobena narodnost ne bo čutila v enakem položaju te potrebe. Versko vprašanje, ki je stalo toliko krvi, že dolgo ni več faktor mednarodnega nemira, odkar je v vsem kulturnem svetu izvedena verska svoboda. Tako bo tudi narodnostno vprašanje prenehalo biti vir vseh bojev in večnega nemira, ako se posreči bodočemu kongresu velika zgodovinska naloga, izvesti in zavarovati svobodno narodnega izpovedanja.

Vojna je dokazala, da obstoječih velikih državnih tvorbi ni mogoče uničiti, da se napredek s silo ne da doseči. Osvoboditev narodov se ne da doseči z vojno, temveč le pogodbениm potom na način, ki ne zahteva uničenja obstoječih držav.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb.

Generalno varstvo.

Občni zbor »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb«, ki se je vršil dne 24. januarja t. l., je bil posvečen enemu samemu vprašanju, ali kaže društvu prevzeti s cesarskim ukazom z dne 12. oktobra 1914 zaukazano generalno varstvo ali ne.

Občni zbor je otvoril društveni predsednik deželnosodni predsednik v p. pl. Levičnik ter podal članom društva obširno utemeljeno poročilo o dolžnostih in delokrugu takega generalnega varstva.

Občni državljanski zakonik vravnava varstvo po načelu, da bodi vsakemu varstvenoooblastvene skrbni potrebni otroku postavljena posamezna oseba za varuha (individualno varstvo). Imovitim ne-doletnikom ali takim iz dobrih družin ni težko dobiti posameznega varuha. Drugače pa je, kadar gre za nezakonsko ali tuje, neimovito dete. Zlasti v večjih mestih se je v tem pogledu v nemalo kvar varstva potrebnih otrok boriti s silnimi težkočami, kajti uspešno izvrševanje varstva čez tako deco iz ubožnih slojev daje dokaj opravila, kakršnemu posamezni varuh ali sploh ni kos ali pa se mu skuša na vse mogoče načine umakniti, saj osebne poštvalnosti dandanes ni preveč na svetu. Naloge varuha pa so obširne; ne le da naj določi otroku način vzgoje in jo skrbno nadzoruje, tudi za sredstva prehrane naj mu skrbi, v to svrhu dosega izterjavo dolžne preživnine, po potrebi se obrača na javne in zasebne dobrotelne naprave in zastopa naj otroka v vseh stvareh pred javnimi oblastvimi in uradi. Za vse to pa je treba izurjenosti, izkušenj in mnogo časa.

Da pride tem nedostatkom v okoliščini, je varstveno sodišče ljubljansko že pred leti samo nase vzelo skrb, da ima vsak čas na razpolago sposobnih osebnosti, ki drage volje prevzemajo sleherni varstvo in ga tudi vestno opravljajo. Naše društvo je pri tej napravi takozvanega skupnega varstva v toliko udeleženo, da od sodišča postavljenim skupnim varuhom v priznanje poštvalnega njih delovanja naklanja skromne nagrade. — Vkupna

varuha sta bila skrajša dva, njih številu se je pomnožilo potem na 6, toda od l. 1914. se je zopet skrčilo deloma vsled odstopa zaradi starosti ali drugih ovir, deloma vsled smrti, tako da sta zdaj na razpolago zopet le dva, ki jima je, kakor je posneti iz poročila okrajnega sodišča na ljubljanski mestni magistrat, naprtenih 1018 varstev z 1302 otrokoma — od teh je 937 nezakonskih, 365 pa zakonskih.

S cesarskim ukazom od 12. oktobra 1914 št. 276 drž. zak. o delni noveli k občnemu državljanstvu zakoniku se je stvar slednjič zakonito uredila. Potemtakem je dobil § 208 o. d. z. napis »Generalno varstvo« in se glasi: »Ako sposobnih varuhov, ki so pripravljeni prevzeti službo, ni na razpolaganje, ali ko je to potrebno, da se uspešno brani pravice in koristi neimovitih varovancev ali oskrbovancev, se more varstvo izročiti sposobnemu organu javne uprave ali združitvi za mladinsko varstvo«.

Natančnejše določbe o generalnem varstvu so v izvršitvenem ukazom od 24. junija 1916 št. 195 drž. zak. Po § 1. tega ukaza je prepuščeno volji občine ali druge korporacije — med slednje spadajo tudi društva za otroško varstvo — da ustanovi generalno varstvo.

Prvo je torej vprašanje, ali tukajšnje razmere v istini zahtevajo ustanovitev generalnega varstva. Da je to vprašanje potrjeno, ne more biti dvoma z ozirom na dosežanje izkušenj, ki so, kakor povedano, že davno prisilile v ustanovitev skupnega varstva, katero temelji bistveno na istem načelu kakor generalno varstvo.

Temu vprašanju sledi drugo, kdo naj ustanovi generalno varstvo, ali mestni magistrat ljubljanski ali kaka tukajšnja združitev za mladinsko varstvo. Druge korporacije za sedaj ne prihajajo v poštev. Po zakonu in izvršitvenem ukazom se generalno varstvo sicer lahko izroča tudi »varstvenemu svetu«, ali sestava, postavitev in poslovanje varstvenega sveta se dosedaj sploh še niso uredila ukaznim potom.

Obrnilo pa se je v predmetni stvari okrajno sodišče ljubljansko iz lastnega nagiba na mestni magistrat in v dotičnem pismu nasvetovalo, naj se generalno varstvo izroči Društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju ljubljanskem. Slovom dopisa mestnega magistrata na okrajno sodišče od 29. oktobra 1916 št. 16.431. je občinski svet pritrdil ustanovitvi generalnega varstva po našem društvu in se hkratu izrekel pripravljenega, da pripeva k tožadenskim stroškom vsako leto 4000 K, kateri znesek naj torej magistrat vstavi v proračun za leto 1917.

Po prej navedenem izvršitvenem ukazom je hkratu, čim se sklene ustanovitev generalnega varstva, tudi določiti krog varovancev, čez katere mora generalni varuh prevzeti varstvo. Ta krog se bo strinjal s krogom onih varovancev, katerim se je dosedaj namesto posameznega postavil skupni varuh; kajti na mesto skupnega varstva stopa baš generalno varstvo. Dosedanje posle skupnih varuhov prevzema generalni varuh. Potemtakem bo jemalo generalno varstvo pod svoje okrilje nezakonsko, neimovito kakor tudi v svoji vzgoji ogroženo ali zanemarjeno deco, v kolikor ji ne bo na razpolago sposobnih posameznih varuhov. Z istega stališča bo določiti tudi krajevni obseg onega kroga. Kakor dosedaj skupnim varuhom, se bodo torej izročala generalnemu varuhu varstva ne le čez deco omenjenih vrst iz mesta Ljubljane, ampak tudi iz njene najbližje okolice, to je iz Zg. Šiške, Most, Sela, Vodmata, Viča in Glince. Ti kraji se vrste tik ob mestu. Življenje v njih je v najožejem stiku z mestom, njih značaj se ne loči kaj od mestnega ob meji; tem manj jih kaže izločiti, ker je po njih gosti naseljenost delavstvo, ki se nestalno premika iz kraja v kraj, in je po dosedanjih izkušnjah baš v teh slojih posameznemu varstvu nedostatno in uvedba generalnega varstva posebno nujna.

Krajevni delokrog generalnega varstva bo potemtakem obsegal po-

licijski okoliš ljubljanski, izvenmestni kraji Dravice, Kamna gorica, Koseze, Perzjanj, Zapuže, Hrastje, Šmartno in Obrije, kateri kraji so itak oddaljenejši od mesta in imajo docela ali vsaj zvečine kmetsko prebivalstvo.

Generalnega varuha vežejo splošne določbe državljanstva prava o dolžnostih varuha in opravljanju varstva, izročala pa se mu bodo varstva od slučaja do slučaja, kakor se izročajo posameznim varuhom. Paragraf 2. izvršitvenega ukaza dopušča sicer izjemo: na predlog občine ali druge korporacije, ki je ustanovila generalno varstvo, more namreč predsednik deželnega sodišča v porazumu s političnim oblastvom ukazati, da se generalnemu varuhu izroči enkrat za vselej varstvo čez vse ali čez določene skupine nezakonskih otrok v njegovem okolišu, ki nimajo zakonitega zastopnika in na katere naj se razteza vodstvo generalnega varstva. Toda za predlog v tej smeri za sedaj še ni stvarne potrebe.

Koliko bo povzročila stroškov ustanovitev generalnega varstva, se ta hip niti približno ne da povedati, ker ni izkušenj v tem pogledu. Pričakovati je, da bo generalni varuh za svoje poslovanje in zanj uporabljene čas zahteval nagrado, težko bo koga najti, da bi se brezplačno lotil tega posla. S tem, da generalnega varuha plačuje, si društvo vsaj zagotovi pravico, da sili na vestno izpolnjevanje službe. Višina njegove plače se danes ne da s številko določiti, umesten bo v tem pogledu prosti dogovor z generalnim varuhom. Na naše vprašanje je okrajno sodišče v Ljubljani spročilo, da je otrok, kateri naj bi se postavil pod varstvo generalnega varuha, sedaj približno 1335, dočim znaša tozadevno število varstev 960. Jasno je, da generalni varuh ne bo mogel vseskozi sam obiskovati svojih varovancev in jih nadzorovati, oziroma njih materam ali rejnikom dajati potrebnih svetov. Spricho navedenega števila otrok je to čisto nemogoče, pa tudi ni potrebno. Saj reč ni taka, da je delo najboljše opravljeno, ako vse sam storiš. Kakor § 4. izvrš. ukaza izrecno pravi, se bo generalni varuh za oskrbovanje svojih nalog lahko posluževal pomoči drugih oseb in se je bo v našem slučaju tudi moral posluževati. Njega skrb bo, da vsakega svojih sotrudnikov postavi na pravo mesto, skratka, da predurano izvede načelo razdeljenega dela. Društvo se bo brigalo, da si pridobi sotrudnikov, moških in ženskih, ki jim bo poverjeno opravilo zgolj častna služba. Ali v kolikor ne doseže takih, bo moralo poseči po plačanih. Tudi te pomožne moči bodo povzročale stroške. Vrh tega bodo razni pisarniški izdatki, zlasti skrajja, znašali nemajhno svoto.

Vsemu temu seveda lastna sredstva društva daleko ne bi bila kos brez oskoderovanja njegovega poglavitnega namena. Več, nego žrtvuje že sedaj za nagrade skupnih varuhov, ne bi moglo društvo utrpeti pri najboljši volji. Društvo bo torej moralo stroške, združene z ustanovitvijo generalnega varstva, pokrivati s prispevki občin, spadajočih v delokrog generalnega varuha. Mestna občina ljubljanska je, kakor že omenjeno, velikodušno obljubila v ta namen letni prispevek 4000 K. Z ostalimi tremi občinami — Zgornjo Šiško, Mostami in Vičem — se društvo še ni pogajalo, pričakovati pa je, da ne odrečejo prispevka, primerne število svojih prebivalcev. V tem okviru se bodo potemtakem določile nagrade generalnega varuha in drugih pomožnih oseb in se plačevale pisarniške potrebe. Potemtakem torej društvo, ustanovljajoč generalno varstvo, ne prevzema denarnega rizika, pač pa izpolnjuje socialno dolžnost, izvirajočo vsaj posredno iz društvenih namenov.

K besedi se je oglašil nato deželnosodni nadsvetnik Šturm pozdravljajoč snujoče se generalno varstvo, ki je poklicano izpolniti vrzel v skrb za mladino in želeč društvu mnogo uspeha.

Deželnosodni svetnik g. Milčinski je orisal težkoče, ki jih imajo sedanjim skupnim varuhom ter je naglašal potrebo nadziranja varstva

izročene mladine, skrb za njih vzgojo in razvoj.

Zastopnik deželnega odbora dr. Pegan je svetoval, da se društvo takoj v polnem obsegu loti dela, kakor mu omogoča že subvencija mestne občine ljubljanske in za kar bodo okoliške občine Zg. Šiška, Vič in Vodmat eventualno v skupni seji in s pritegnitvijo občinskega referenta deželnega odbora po predloženem proračunu brez dvoma imele odprte roke. Obljublja tudi pomoč deželnega odbora.

Na predlog predsednika »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb« deželnosodnega predsednika pl. Levičnika je bil nato soglasno sprejet predlog, da društvo ustanovi generalno varstvo in naroči izvršitev tega sklepa društvenemu odboru v smislu poročila, katero je podal društveni predsednik.

S tem si je naložilo društvo častno, pa tudi važno in težavno nalogo, ki si jo upa srečno doognati, ako mu bo, kakor je pričakovati, s svojo pomočjo ob strani stalo prebivalstvo.

Spominjajte se rodbin vpoklicanih vojakov in „Rdečega križa“.

LEPA POLT

obrazu in rok, ki jih obdajamo pri mnogih ljudeh, donaja njihovim lastnikom dvojni dobiček. V prvi vrsti je lepa, bela, mehka polt potrebna za zdravje vsakega telesa, ker le ta čista in mehka omogočata nemoteno dihanje skozi polt. Dalje napravi lepota obraza in rok na druge

aletni umivalni prašek (boraksov prašek 1 K). Predvojne cene!

Buina rast las

ki vsak obraz napravi lepši, se doseže z gojitvijo las s Fellerjevim pristnim tanoknamazilom za rast las »Elsa«. (En lonček št. 1 I K 60 h, močnejša vrsta št. 2 I K 3 K). To mazilo krepi lasišče, preprečuje plešo in predčasno osivelost, povzroči novo rast last mladostne barve, krhke lase napravi mehke in elastične, da se jih lahko sčese. Ono nima v sebi nobenih škodljivih snovi, vsled česar ima prednost pred škodljivimi izdelki, kakršne pogosto priporočajo ljudje, ki niso lekar-nari. Za gojitev brk je Fellerjevo mazilo za brke (50 vinarjev). Naroči naj se naravnost pri

E. V. FELLER-ju, lekarnarju Stubica Elsa trg št. 238 (Hrvatsko).

Prej v Gorici. **F. Batjel** Prej v Gorici. Ljubljana, Stari trg št. 28.

DVOKOLES
Sivalnih strojev
GRAMOFONOV
Zepnih električnih svetilk
kompletnih že od 2 K.
V zalogi vedno par tisoč.
Najboljše BATERIJE.
Posebno nizka cena za preprodajalce!

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vseki, ki trpi na trajnem kašlju. Zlasti je obkrožen s boleznimi grla in zvonavih.
2. Oseba s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdravi.
3. Vodušljivi, katerim Sirolin znatno olajša naduha.
4. Širokuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vapihom na splošni počutek.

Vojnopoštne dopisnice.

K 3-50 za 1000; 100 vojaških ali ljubljenskih K 5-; umetniških razglednic K 6 razpošilja po povzetju 2959

Schiele-jeva zaloga razglednic
Dunaj XVI/15, Brunnengasse 67.
Ako ne ugaja, demar nazaj.

Zimske ter letne otročje nogavice

»Patent« in gladke v vseh številkah, razpošilja na debelo **Osvold Dobeic**, Ljubljana, Martinova cesta št. 15. Istotam se proda 100 tuc. moških ovratnikov 5, 5½, 6, 6½, 7 cm po K 4-90 za en tucat. 264

Kostanjeve in bukove hlode

kupi vsako množino franko vagon 255

Strojlina tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.

Vpošteva se le pismene ponudbe z navedbo cen.

Nosna rdečica

dr. A. Rixa pasta Pompadour

Popolnoma neškodljivo. Poizkusni lonček K 1-10, večji lonček K 3-30. D. A. Rixa biserno mleko, tekoč puder rožnat, bel in naravno rumen. Stelčenica K 3-30. Razpošiljanje diskretno. Kosmetikum dr. A. Rixa laboratorij na Dunaju IX., Lakerergasse 6 E. — Zaloga v Ljubljani: Parfumerija A. Kanc in drogerija »Adrija« (Cvančara).

Acetilenke namizne in stropne svetiljke

jamske in ročne svetiljke : žgalce in pritikline :

dobavlja najcenejše **A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustrasse 23/3, Odd. III.**

Katalogi gratis. 2887

Slovenska korespondenca.

Edna posebnost likerja je Zdravnik želodca**Zdravnik želodca**

je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izberno vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

Fran Szantnerju

specialistu za ortopedično in anatomska obuvanja, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 4.

Prosim, oglejte si predležete oblike nog in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enako oblikovane, vsaka noga ima svoje posebnosti in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. veččaka. 61 Poskusite pri

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznaja st. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon samo Pod Trančo št. 2 poleg Čevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, travok i. t. d.

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Krepkega učenca

iz poštene hiše, sprejme v svojo trgovino z mešanim blagom

J. Krašovic v Žalcu.

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin Risa balzama odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih oči, bradavic, obšiščancev. Cena lončku z jamstvenim pismom 1.50 K, 3 lončki K 4-; 6 lončkov K 6.50. Na stotine zahvalnih pism in priznanj. Klemen, — Košice (Kassa) I Posiljak 12/24, Ogrska. 3663

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe, graver in izdelovatelj kavčukovih stampilij

LJUBJANA, Dvorski trg št. 1.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in zaloga štedilnikov

se nahaja: 125

Ambrožev trg št. 9.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 11.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov i. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda

po najnižjih cenah.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

MILO

dobivate v

špecialni trgovini za mlo

Milan Hočevar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 28.

Istotam

svoče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški i. t. d.

na debelo in drobno.

Različne bonbone

v papirnatih škatljah, imam vedno v zalogi ter razpošiljam na debelo.

Osvold Dobeic, Ljubljana, Martinova cesta št. 15. 263

Leseno ali stekleno

steno

kupi 163

Stojiz Cerar v Lukovici pri Domžalah.

1000 parov suknenih čevljev,

debelih, visokih, za dame, s močnimi šivanimi podplati št. 37-42 per par 9-50 K. — Pri naročilu tucata samo 9 K za par.

Rudolf Werdishheim, zaloga čevljev, Gradec, Sporgasse št.1.

Za vojaške aprovizacije dobavlja

nižjeavstrijska specialna vina

istotako prima **ogrska rdeča vina**

kot tudi **pristnega tokajca** (dokler traja zaloga)

Hubert Spitz, posestnik vinskih kleti, Klosterneuburg.

Trgovcem, ki prodajajo

čevlje z lesenimi podplati

naznanjam svoje velike zalogo in jim priporočam v nakup po izvanredni nizki ceni. Najavo ali črno vrhuje usnje iz onega kosa.

„Zurul“, H. Seljak, Ljubljana.

Trgovski sotrudnik

vojaščine prost in

KONTORISTINJA

sprejmeta se takoj. Ponudbe v nemškem jeziku na veletrgovino

: Henrik Kenda v Ljubljani. :

Pozor uniforme! Po predpisu izdelane, vojnodelne suknjene bluže á K 38-; suknjene hlače (dolge) á K 28-; škukastive bombažaste in piquee breeches-hlače á K 18-; cepice á 5 K v vsaki velikosti v zalogi. Izgotavlja tudi po meri in prevzema popravila, modernizacije in prebarvanja.

Velika zaloga vseh vojaških bojnih znakov, opremljenih predmetov in poropit. **Oprema za vojsko?**

Dobavlja po najnižji ceni

Gregor Sattler, Dunaj I, Bäckerstrasse 9,

Celovec, Erzherzog Friedrichplatz 18 ali Beljak, Lederergasse 12.

Po Najvišjem pooblaščenju Njeg. ces. in kralj. Apost. Veličanstva.

44. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitok znaša 200.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 22. febr. 1917. Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vorder Zöllamstrasse 5, po loterijah, tratikah, pri davnih, poštnih, brojavnih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. generalnega nadzorstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrovani tednik so:

TEDENSKÉ SLIKE

ki priobčujajo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

„TEDENSKÉ SLIKE“ so nepolitičen in nestranski ilustrovani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKÉ SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, bravnica, vsako društvo itd. Zahtevajte, „TEDENSKÉ SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKÉ SLIKE“ stanejo četrt leta K 3-; pol leta K 6-; in celo leto K 12-; Naročniki dobe kot nagrado slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Askerca ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKÉ SLIKE“ takoj!

Posiljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKÉ SLIKE“ brezplačno in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKÉ SLIKE“
Ljubljana, Franciškanska ulica 10/2.

**Priporočamo našim
gospodinjam**

KOLINSKO CIKORIJO

**iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani**

Nobenega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ pomiri bolečine v otlah zobeh, pri trdovratnih revmatičnih zobnih bolečinah, ko so vsa sredstva že odpovedala. Pri neuspehu denar nazaj. Cena 150 K, 3 zavitki 4 K, 6 zavitkov 55 K. Nobenega zobnega kamena več, snežnobele zobe dobite po uporabi „Elita“ zobnega fluida. Takojšnji učinek. Cena 2 K, 3 steklenice 5 K.

Kemeny, Košice (Kaschau) I. Poštni predal 12/X 23, Ogrska. 3659

Sprejmite se takoj zidarji, tesarji in delavci

proti dobri plači za betonsko stavbo v Dobravi pri Jesenicah. — Za stanovanje in prebrano je skrbjeno. 37

Natančna pojasnila se dobe v gostilni Franc Scagnetti v Ljubljani, Metelkova ulica št. 19 ali pa pri tврdhi V. Scagnetti v Dobravi pri betonskem delu.

Zajamčen uspeh.

Tisoče zahvalnih pism na ogled.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

92

dr. A. Rixa kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh**. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3-30, velika pušica, zadostna za uspeh K 8-80. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Lankierergasse 6/E. Zaloge v Ljubljani: drogeriji Kano in „Adrija“.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov

in navadne do najfinjših

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.

Rezonančni strojnik se pošilja s povzetjem.

K 1-20 K 1-20

Sablona s 16 monogrami, primerna za namizne prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobliva pri

TONI JAGER

Ljubljana, Židovska ulica šte. 5.

Jos. Rojina modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

**Vojaške in
uradniške
uniforme:**
po meri
v najkrajšem času.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izbor
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Nobenega poviška cen radi obilo zaloge.

Drivke, velfine kakovosti, takoj za uporabo, brušene á K 3. 4. 5. 6.

Drivski aparati, S. Gillette, v elegantnem nikeljastem etuiju s 6 rezervnimi klinami K 6.— in K 880; v finih kasetah z ogledalom, čopičem itd. s 6 klinami K 7-50 in 12 K. — Najboljše la. specialne garancijske klinke tucat K 360. 2888

la Solinger stroji za striženje las z dvema česaloma K 7-50. Pošilja po povzetju. Vojno poštno pošiljavo proti vpslatvi zneska v naprej z dodatno 1 K za porto.

Specijalna trgovina za solinške jeklene predmete

A. WEISSBERG, Dunaj II.,
Untere Donaustrasse, 23/III., oddelek IV.

Katalogi in zaznamki en gros za prodajalce gratis. Slovenska korespondenca. Zastopniki se iščejo

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 126

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, klunati modroci, otroški vozički itd.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA

Prešernova ulica šte. 3

je imela koncem leta 1916 vlog K 55,000.000—
hipotečnih in občinskih posojil. K 30,600.000—
re zervnega zaklada „ 1,500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4⁰/₀

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Poseja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5% izven Kranjske pa proti 5 1/4%, obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

== V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno ==

Kreditno društvo.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

vozni koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji

„ADLER“

Pletilni stroji

vseh velikosti

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

== Delniška glavnica 8,000.000 kren. ==

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kren.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun

proti dnevnomu obrestovanju po

4%.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje

aprovizacijske kredite.

Priporoča novo ustanovljeni Blagovni oddelek.

Dejniški kapital K 60.000.000.—
Rezerva .. 17.000.000.—

Q. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižico 31. okt. 1916:
K 143.241.140.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vojni Marjani trg-Sv. Petra cesta (v bližini „Ankuražni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkvalitetnejše izvrševanje denarnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejše varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravljanje a. kr. razp. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promete za vse žrebanja. Izplačila in naknile v Ameriko in iz Amerike.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v banko stroke spadajočih transakcijah vsled brezplačno.

Posredovanje: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šteč. 44

Kigijenična
manufaktura.
Julij Singer
Dunaj I, Wiesingerstr. 8 F.
Ceniki z zdravniškim
poukom gratis in fr.
Zaprto, 30 vinarjev v
znamkah. 143

10 letna garancija.
AFRANA
Zanesljiv, lep
Naslov za pisano:
Jos. Petelin, sv. Petra ulica 7.

Deber
zanesljiv, lep

Naslov za pisano:
Jos. Petelin, sv. Petra ulica 7.

šivalni stroj

se dobi le pri:

JOSIP PETELINC-U

tovarniška zaloga „Gritzner“ in „Afrana“

Ze 5 milijonov v rabi.

strojev v pripravi in luksusu opremljen, barva lesa poljubna, vsi stroji vežejo (šitkajo), krpajo perilo in nogavice, ter šivajo naprej in nazaj. Pouk v vezenju brezplačen v hiši. Zalogo si vsak lahko ogleda ter posamezne sisteme strojev poizkusi v trgovini v LJUBLJANI, sv. Petra nasip 7, — blizu frančiškanskega mostu, za vodo, levo, 3. hiša.

Milo za pranje

oddaja v zabojih orig. tovarna. teža a ca. 60—75 kg proti predplačilu. Razpošilja tudi v zabojih od 5 kg dalje po poštne povzetju trdka

Anton Kušlan, Ljubljana,
Karlovska cesta št. 15.

M. Schubert
preje Bilina & Kasch,

Ljubljana, Zidovska ul. 3.
priporoča veliko zalogo tkanin in
glace-rekavice, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne fine
parfume, ročna dela in material,
kirurški predmete. 413

Moderna predtiskarija.
Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Popravila in preobleke
:: točno in cenovno ::
Popravila in preobleke
:: točno in cenovno ::

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar
Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Modni salon
Stuchly-Maschke
Zidovska ulica št. 3.
Dvorski trg 1.
Ljubljana.

Priporoča najnovejšo
zimsko klobuko, Velour,
pliš in baržun. oblike.

Velika izbira

športnih čepic
za dame in deklice.

Solidno blago. Priznana nizke
cene. Popravila točno in cenovno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.
Žunanja naročila na 13buro 3 obratno pošto.

Podplati

se ohranijo, če se na nove ali malo po-
nožene čevlje pritrdijo nabitki iz usnja.

Za en par z žebeljski cena 232
za otroke za dame in dečke za gospode
26—35 36—42 40—46
K 1-20 K 1-50 K 1-80

Dobe se v zalogi čevljev „PEKO“
PETER KOZINA & Co., Ljubljana,
Breg, nasproti Sv. Jakoba mostu.

Vizitnice

priporoča
Narodna tiskarna.

Gonoktein.

Najnovejšo, izkušeno sredstvo
brez vbri-gavanja proti kapavcu (tri-
perju), belemu toku, črevesnemu in
mehurnemu katarju itd., priznan na
kliničnih in uveljavljen na teh le zdrav-
niških znanstvenih receptarijih za
leto 1915.

Berliner Rezept-Taschen-
buch für Praktische Ärzte na strani
17 in 128. Berliner Allgem. med.
Zentral-Zeitungsrezept-Taschenbuch
na strani 5. Budapest Orvosi Zseb-
napár es Köziköny na strani 12 in
153. Frommes Oesterreich. Med.
Kal. und Rezept-Taschenbuch na str.
53 in 129. Leipziger und Wiener
Therapeutische Leistungen. Let. 1913
na strani 68. Praški receptarij čeških
zdravnikov na strani 171. Prager
Rezeptarium des Zentralvereines
deutsch. Ärzte in Böhmen na str. 172
z opazko: Da es die Magenschleim-
haut nicht alteriert, besonders beim
längerem Gebrauche wie bei Cystitis
zu empfehlen. Schnirers Taschen-
buch der Therapie na str. 230. Stein
Schneiders Ärztlicher Taschenka-
lender. Verzeichnis der neuesten Arz-
neimittel na str. 28. Wiener Rezept-
Taschenbuch für praktische Ärzte na
str. 17 in 222. Wiener Rezept-Ta-
schenbuch für Zivilärzte na str. 127.
Würzburger, die Nebenwirkungen
der modernen Arzneimittel. VII. Gruppe
Na str. 157. GONOKTEIN ne kvari
želodca, na draži ledvic in ne izziva
toksičnih exanthem. Dobi se v vseh
večjih lekarnah. Skatljica K 6.—
Zahtevajte literaturo in prospekt.

Ljubljana: **Lekarna Trnava.**
Zagreb: **Lekarna „Svetište“**, S.
Mihaličev, Jelencov trg.

Proizvajalec: **Farmakološko-kemični labora-
torij „HERA“**, Praga-Vrsovice 502.
Behavitelj vojnega ministrstva in
Vojno zdravniškega zbiranja.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek

apretura sukna

Ljubljana, **Anton Boc** Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.
se priporoča. Najnižje cene.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne trdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg šteč. 9. — Lastna hiša.

Najnovejšo **KOSTUME** Najnovejša
Plasče, jope i
Zalno — domače obleke
Perile, čepice, športne
klobuke in stoznike.

BLUZE **KRILA**

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za neveste.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

100 litrov zdrave domače-pijače

osvežujoče, dobre in žej-
gaseče si lahko vsak sam
priredi z mali stroški. V
zalogi so snovi za: ana-
nas, jabolčnik, grenadivc,
malinovec, poprova meta,
muškatelec, pomerančnik,
dišeta perla, višnjevec,
skatli se ne more. Ta domača pijača se lahko pije
poleti hladna, pozimi vroča, namesto tuma in žganja.
Snovi z natančnim navodilom stanejo K 10.— franko
po povzetju.
Jan Grollich, drožerija pri angelu, Brno 639, Morav.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krasna
Grollich z zraven spada-
jočim milom vse solnčnice
pogo, naroge, solnčnice
opuške, ogrove, obrabne
rešice itd. in ne obrabi
kožo mladostno sveto in
nežno. Cena K 5-75, 3 porcije
stanejo K 16.—, 6 porcij K 30-70. Vse brez kakih
nadajnih stroškov. Naslov za naročila:
Jan Grollich, drožerija pri angelu, Brno 639, Morav.

Dijamanti za rezanje stekla

za steklarje in domačo
rabo. St. 1 za steklo v
oknih K 350. St. 2 za
nav. močno steklo K 530.
St. 3 za vse vrste brus-
stev K 810. St. 4 za
močno brušeno steklo,
neobdelano, in za žrcala
K 1170. Povzetje 55 vin. več.
Za realno in solidno blago jamči
Jan Grollich, drožerija pri angelu, Brno 639, Morav.

Framydol

je sredstvo za pomla-
jenje las, ki radeče, svetlo
in sive lasi in brado za trajno temno po-
barva. 1 steklenica s poš. vred K 2-70.
Rydyol
je rešila veda, ki
živo pordeči blede
lase. Učinek je čudovit. 1 stekle-
nica s poš. vred K 2-45.
Naslov za naročila:
Jan Grollich, drožerija pri angelu, Brno 639, Morav.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.